Biblioteca Jud. Vrancea
SALA DE LECTURĂ

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul LII Nr. 12 476 | Duminică 3 octombrie 1982 | 6 PAGINI — 50 BANI

În ziarul de azi:

RUBRICILE NOASTRE: Din viața organizațiilor de partid — consemnări, note, atitudini; Omul și viața rațională; „Scînteia" pe urmele „Scînteii"; Din instanță în fața opiniei publice; Faptul divers; Contraste; Experiența înaintată la tribuna „Scînteii"; Festivalul național „Cîntarea României"; Adnotări; Vă informăm despre; Carnet cotidian; Sport; Răsfoind presa străină; De pretutindeni; Chenar de duminică

PUTEREA CĂRȚII

Cînd cronicarul trimite spre oamenii viitorului acel mesaj al gîndului biruitor — „biruit-au gîndul" — el vrea să înțelegem, odată cu învingerea îndoielii de dinaintea dificilei îndeletniciri a scrisului, și marea răspundere pe care și-o asuma: căci el s-a „nevoit", după propria-i expresie, a scrie **adevărul** despre națiа sa, despre originea și vechimea poporului său în scopul de a-l face pe deplin conștient de identitatea și unitatea ființei sale naționale. Încă din zorii scrisului românesc **cartea** s-a văzut, astfel, echivalată cu **un instrument de luptă**, cu o mărturie probantă, cu o demonstrație convingătoare, în sprijinul adevărului, asupra rădăcinilor și continuității românilor în patria lor.

Cartea românească s-a născut în ținută de campanie, în haine de luptă.

Cînd, mai apoi, Gheorghe Șincai scria cu abnegație de apostol și competență de erudit istoria neamului său, el își asuma o misiune înaltă, angajîndu-și total ființa într-o operă care, refuzîndu-i-se lumina tiparului, s-a văzut purtată în traista tragicului cărturar rătăcitor în propria țară: ca o lumină ascunsă, ca o încărcătură dinamitardă, primejduind domnia minciunii și a intoleranței.

Cartea românească își continua destinul: carte născută în ținută de campanie, în haine de luptă.

Cînd Nicolae Bălcescu își scria opera, în scurta-i viață de fulger încremenit veșnic pe cerul aspirațiilor românești, patriotul și revoluționarul oferea, la rîndu-i, un model de scriitor militant, care a pus în carte jertfa unei existențe trăite exemplar în slujba idealurilor nobile de unire, egalitate și dreptate socială. În cartea lui trainică eroul și-a zidit tinerețea revoluționară: este scrisă cu culoarea sîngerie a propriului sacrificiu.

Și astfel, din nou, cartea românească se născu în ținută de campanie, în haine de luptă...

Astfel s-au născut toate cărțile mari, cărțile fundamentale din literatura română: pentru afirmarea plenară a marilor virtuți populare rămase adesea în anonimat, necunoscute, ascunse ca niște minunate flori în colțurile inaccesibile ale codrilor noștri. Scriitorii adevărați, „suflet în sufletul neamului" lor, au știut să-și croiască drum spre aceste flori alese ale virtuților populare, au străbătut țara în lung și în lat descoperind izvoarele proaspete, veșnic vii ale vieții poporului și punîndu-i acestuia în față, prin opere durabile, oglinda propriului geniu: **„Dumnezeul geniului m-a sorbit din popor, cum soarele soarbe un nour de aur din marea de amar"** (M. Eminescu).

Această geneză a cărții românești, carte ivită din necesități reale și nu închipuite, din aspirațiile și luptele celor mulți și nu ale citorva, din freamătul complex al vieții și nu din amăgirea vremelnică a modei sterile — explică și justifică vechea și mereu noua biruință a gîndului exprimată de cronicarul evului mediu: biruința cărții necesare, a cărții durabile, mai rezistentă la eroziunea timpului decît orice construcție. Căci dacă piatra poate fi măcinată de caria veacurilor, oțelul îndoit de povara unor greutăți prea mari, stînca tocită sub izbitura valului mării și vîntului, lemnul devorat de flacăra incendiilor, iar lutul năruit de ploi — marile cărți rezistă oricăror încercări: ele sînt zidite din inalterabilul metal al adevărului de creatorii lor, „atleți ai gîndului", cum îi numește Eminescu.

A publica astfel de cărți înseamnă a participa la făurirea celui mai important edificiu al unui popor: civilizația și spiritualitatea sa. Verbul **a publica** n-a păstrat din conținutul său semantic inițial („publicare simulacrum") metafora revelatoare: **a ridica o statuie în loc public**, și care exprimă atît **noblețea** actului de a publica o carte, cît și **răspunderea** de a te înfățișa în for cu o demnă expresie a adevărului menit a servi colectivitatea, a-i îndruma pașii, a-i oferi nu ceea ce măgulește și mîngîie vanitățile mărunte, ci ceea ce poate satisface setea de frumos, aspirația umană către perfecțiune.

Ce „statui" ne oferă literatura de azi și cît de trainic, de adevărat este **gîndul** care a biruit în ele? Întrebare perfect legitimă cîtă vreme **mărturia** unui scriitor, departe de a fi o simplă expresie a calității de martor, echivalează cu o **intervenție** în viața cetății. Că este vorba despre **o intervenție** ar putea sta la îndemînă atîtea exemple celebre din istoria literaturii universale. Răsunătorul succes de public obținut de Goethe cu **Suferințele tînărului Werther** n-a luat forma succesului unui best-seller oarecare din zilele noastre, ci a putut să provoace o imitare în masă a **formei** respectivelor „suferințe". La rîndul său, **Candid** al lui Voltaire a putut să dezlănțuie o veritabilă furtună la Paris unde preoțimea catolică a sărit ca arsă: „Scandal! Infamie! Cartea batjocorește Providența!", optimismul lui Voltaire fiind, în fond, o săgeată ucigătoare la adresa intoleranței cuvioșilor părinți iezuiți. Ce să mai spunem despre frămîntarea produsă în cercurile politice și opinia publică românească de apariția broșurii lui Caragiale „1907, din primăvară pînă în toamnă"? Sau despre deja amintita campanie de prigonire a adevărului cuprins în cartea din umila traistă a iluminatului martir Gheorghe Șincai? Și cum am pu-

Constantin STANESCU

(Continuare în pag. a IV-a)

CAMPANIA AGRICOLĂ DE TOAMNĂ

Orele recoltei: din zori pînă în zori!

Recoltarea, semănatul, însilozarea furajelor să se desfășoare în flux neîntrerupt, zi și noapte, cu participarea tuturor celor ce locuiesc la sate, pentru încheierea lucrărilor în timpul cel mai scurt!

OAMENI AI MUNCII DIN AGRICULTURĂ, LOCUITORI AI SATELOR!

Folosiți din plin mijloacele mecanice, toate forțele, fiecare oră de lucru pentru scurtarea timpului de recoltare, pentru transportul și depozitarea în cele mai bune condiții a roadelor toamnei!

Munciți fără preget, zi și noapte, pentru intensificarea la maximum a ritmului însămînțărilor, respectînd riguros normele tehnice de calitate, spre a pune baze solide recoltelor sporite din anul viitor!

Democratismul — mod de viață al societății noastre socialiste

Rațiunea de a fi și de a se realiza a unei societăți ce-și reclamă și proiectează în spațiul prezentului și viitorului construibil virtuțile sale generoase și autentic democratice este și rămîne despovărarea omului de orice servitute, ridicarea lui la amplitudinea desăvîrșitei demnități umane, cultivarea sa ca frumusețe a lumii și propulsarea sa ca inimă vie a istoriei. În mai puține cuvinte, **democrația trebuie să însemne realizarea omului ca om, valorizarea pretutindeni și întotdeauna a capacității și forței sale de creație** pe care el le iradiază în tot ceea ce-l înconjoară.

Firește, condiția hotărîtoare a unei autentice democrații o reprezintă, **pe plan economic**, înlăturarea definitivă a relațiilor de producție bazate pe exploatare și instaurarea altora noi, înlăuntrul cărora munca să-și profite sieși, producătorii să-și decidă fapta muncii și s-o împlinească pentru ei; **pe plan politic**, condiția și totodată expresia democrației adevărate o reprezintă cucerirea puterii politice de către popor, manifestarea sa neîngrădită ca titular plenar și absolut legitim al puterii de stat. Transformarea acestor condiții în fapte de istorie nu înseamnă însă desăvîrșirea procesului revoluționar democratic, ci doar începutul său, căci noua societate, confruntată cu multiple probleme și dificultăți, are nevoie — altfel nici n-ar putea exista! — de înțelepciunea și democrația ca ideal și realitate cu valoarea ei intrinsec socialistă.

Tuturor membrilor societății, fără nici o discriminare și fără nici o opreliște, atît prin formele democrației reprezentative, cît și prin multiplele forme ale democrației directe, mereu redimensionate în cu-

Conf. univ. dr. Ion DELEANU

munca tuturor membrilor săi, arhitecții și constructorii ei indispensabili: oamenii muncii, descătușați național și social; producători, proprietari și beneficiari exclusivi ai propriilor fapte de muncă. Acum și aici, la noi acasă, în edificiul deplinei dreptăți sociale, ridicat cu trudă și cea mai curată dăruire omenească sub zodia socialismului, acum și aici, în marea gospodărie a țării în care sînt încă atîtea de făcut pînă a ajunge la împlinirea aspirațiilor de bunăstare, prosperitate și fericire, aici deci am ajuns să conjugăm în fiecare clipă a existenței noastre prindere și conținut, corespunzător exigențelor și imperativelor fiecărei etape de dezvoltare, nu numai că li s-a deschis calea deplinei lor afirmări, dar au fost și sînt solicitați să decidă suveran în toate problemele fundamentale ale edificării noii societăți, să-și manifeste și să-și proiecteze voința și idealurile, să-și pună în operă energiile și capacitățile lor creatoare în procesul muncii producătoare de valori materiale și spirituale. În acest sens, al unei permanente solicitări și implicări a tuturor oamenilor muncii la nivelul actelor decizionale ce privesc toate domeniile vieții social-economice și politice, democrația socialistă se înfățișează nu doar ca esență a noii societăți, ci și ca **mod de viață al unui popor ce se autoguvernează**. Acest aspect de funcționalitate a fost și este adeseori și cu pregnanță relevat de către secretarul general al partidului nostru: **„Am realizat** — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — **un sistem unitar de conducere a țării de către popor, o democrație economică și socială de tip nou, care ne permite să valorificăm larg inițiativa, experiența și capacitatea de creație a maselor în înfăptuirea Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Acum, esențial este să asigurăm buna funcționare a acestui cadru democratic, folosirea deplină a posibilităților pe care le oferă".** Într-adevăr, permanența acestei cerințe, mereu reclamată, mereu stimulată, atribuie democrației noastre socialiste sensurile majore ale eficacității, funcțiile unui mecanism în acțiune — singurele, dealtfel, apte să

(Continuare în pag. a IV-a)

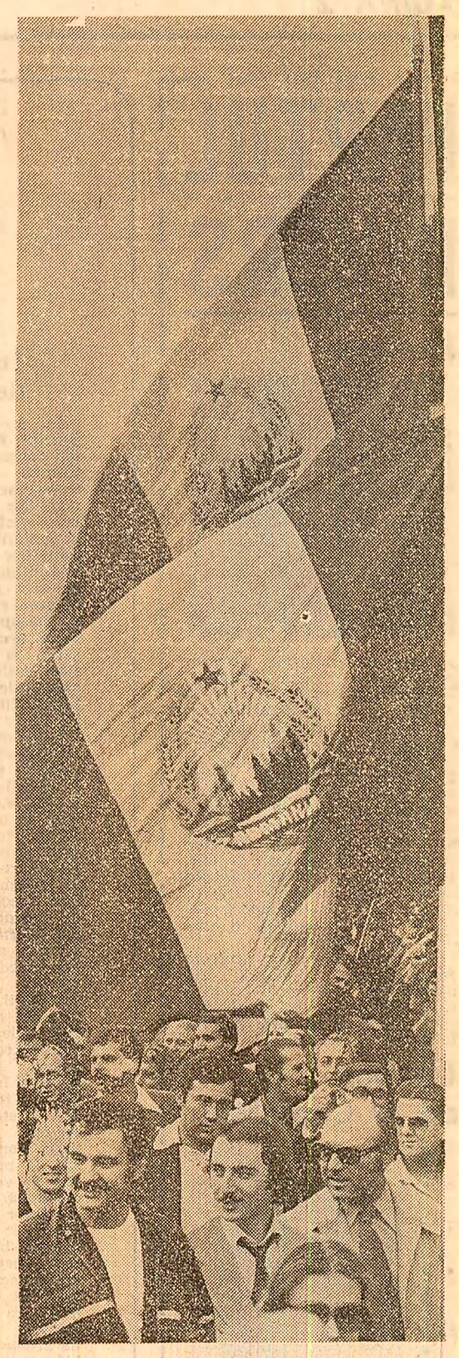

Ilustrație de: Eugen Dichiseanu

În slava țării

E steagul Patriei îngemănare
De trei sublime, falnice culori:
De purpură, celest azur și soare
Străluminînd în faldul foșnitor.

E tricolorul, flamura de luptă
În care bat, surori, trei inimi mari,
Mătasea lui din vis străbun e ruptă
Spre-a-ncununa Carpații tutelari.

Surorile: trei țări în care slova
A înflorit în unic, dulce grai:
Leitele Muntenia, Moldova
Și Transilvania, ne-nfrîntul plai.

E roșul: sîngele erou, vărsat,
Pulsînd în macii dezmierdați de boare,
Viu, galbenul: al luncii rod bogat,
Albastrul: mare, Dunăre și zare.

Ne-a străjuit în timpii meșteri, grei
Și braț, și frunte — mîndrul tricolor,
La Plevna, Mărășești, Oituz, Carei
A fluturat înalt, triumfător.

Și-n veci va flutura, desfășurat,
Arzînd în slava țării, ca un astru,
Căci, brav și demn popor, ne-am asumat
Destin de roșu, galben și albastru...

Ion SEGĂRCEANU

La amenajarea hidroenergetică Rîu Mare — Retezat

A fost străpuns primul tronson de pe aducțiunea principală

Constructorii amenajării hidroenergetice Riu Mare — Retezat au consemnat un important succes: străpungerea primului tronson, de 4,5 km, dintre castelul de apă și Valea Jurii, de pe aducțiunea principală a apei spre hidrocentrală. După realizarea acestei importante lucrări mașina de forat la secțiune plină, cu un diametru de 5,5 ml, va fi mutată pe tronsonul următor: Valea Jurii-Valea Mare, ceea ce va crea posibilitatea accelerării ritmului de execuție a aducțiunii principale. **(Sabin Cerbu).**

Gustul pîinii — gustul muncii

PICĂTURA DE CERNEALĂ

— Eram foarte obosit. Ca să nu mai spun că, la urma urmei, îmi terminasem orele de muncă. Nimeni nu mă obliga să rămîn peste program. Și totuși am rămas.

— De ce?

Meșterul Aurel Brătulescu, *de la Întreprinderea „Semănătoarea" din Capitală, arată spre unul din tinerii aflați prin apropiere:*

— Pentru el.

Simte întrebarea din privirea mea și explică:

— Băiatul ăsta a avut, ca să spun așa, un drum mai aparte. S-a încadrat, apoi a plecat. O dată, de două ori... Ultima oară am început cu el o lucrare. Lucrare grea, dar frumoasă. Cînd am văzut că-l prinde și pe el, mi-am spus: „Acum e timpul să se călească în muncă. La sfîrșit, desigur, va descoperi și singur bucuria muncii". Am lucrat zile întregi și după program, deși, repet, nimeni nu ne cerea aceasta. Cînd am terminat știam că l-am cîștigat definitiv pe tînărul acesta pentru uzina noastră, pentru meserie, în general. Și am avut dreptate. Și-a luat calificarea aici, aici a fost primit în U.T.C., s-a căsătorit, și-a cîștigat un loc și un rost al lui.

— Văd că puneți un mare temei pe călirea oamenilor prin muncă...

— Pentru că nu cred să fie altă cale de a afla gustul pîinii. Al pîinii cîștigate cu sudoarea ta. Pentru mine, ca om al uzinei, gustul pîinii este egal cu gustul muncii. Iar a-i căli pe tineri pentru muncă înseamnă, de fapt, a-i ajuta să-și descopere vocația unei vieți demne, a pîinii cîștigate cinstit, din muncă cinstită.

Ilie TANASACHE

REPORTAJ DIN ACTUALITATEA SOCIALISTĂ A ȚĂRII

DRUMURI ÎN MARAMUREȘ

Țară străveche, cu oameni fără pereche (I)

De cînd s-a așternut pe-licula de asfalt, se poate spune că Dealul Ștefăniței a ajuns una din porțile însemnate ale Maramureșului și argumentele de ordin etno-turistic nu pot fi eludate cu ușurință. Pentru că, mai întîi, vizitatorul trăiește satisfacția întîlnirii cu două „țări" românești, în perimetrul cărora se mai simte aderea liniștitoare a civilizației lemnului, cu satele înșirate ca mărgelele pe firul apelor repezi, purtînd însemnele gîntei latine — Salva, Parva, Romuli, Nepos și mîndria grănicerească a locuitorilor Țării Năsăudului, „suflet din sufletul neamului" nostru românesc, iar din filele de cronică nescrisă se desprind imaginile de legendă ale îndărătnicilor dacilor liberi, dorul de libertate al „nobililor de șapte pruni", magma clocotitoare a descălecătorilor ce-și ziceau Dragoș, ce-și ziceau Bogdan...

Sufletul urcă prin pădurea de brad și cerul este verde, de bolta lui atîrnă stelele-conuri, bărbații întîlniți în cale poartă pe umeri securi ascuțite și în „minuri" o botă lucitoare, femeile au zadii țesute în două ițe și privirile blinde. În fiecare copil crește chipul unui Făt-Frumos. Și sus în vîrf, cînd motorul mașinii neînvățat cu aerul ozonat începe să dea semne de oboseală, cînd aripa brazilor descrește pînă la întîlnirea cu firul de iarbă, acolo, în bătaia vînturilor, ochiul se umple cu privelișteа Maramureșului istoric și dacă natura umană este cu adevărat parte din natura-mamă, atunci nu se poate să nu simțim în inimi fiorul tainic și reconfortant al fuziunii depline. Nu se poate alcătui o descriere rigidă, cu sfaturi docte, împănate cu citate din autori români și chiar nume de autoritate în etnografia sau turismul internațional. Nu-și poate aroga nimeni dreptul, fie el persoană sau instituție, de a dicta reguli imuabile în stabilirea unui itinerar maramureșean pentru că acest teritoriu, aparent un vast **clusium**, are porți de intrare în toate cele patru puncte cardinale, ca să nu mai vorbim de nestiutele drumuri și poteci în țesătura cărora a fost înscrisă unitatea și s-au împrospătat de-a lungul veacurilor legăturile de sînge și aspirații ale celor ce se simțeau de aceleași neam și grăiau aceeași limbă.

„Bine ați zinit la noi". Însoțiți de umbra acestei urări pe care o simți rostită simplu, deschis, fără zîmbete profesional-comerciale, călcăm pămîntul Maramureșului. Firul poate fi depănat începînd de aici, din Săliștea, fîntînă a creației poetice a copiilor, învățăcei-școlari pricepuți în a șlefui diamantul cuvintelor și a le așeza în tiparul pretențios al versului. Un vers ce pare a fi străbătut de nestatornicie și frămîntări, cu iz de incantație magică, încrustare geneti-

(Continuare în pag. a V-a)

FAPTUL DIVERS

Pasiune

Pensionarul Vasile Pânzar din cartierul Tudor Vladimirescu (Iași) este cunoscut în întregul județ. El a modelat în lemn și lut zeci de chipuri ale consătenilor din comuna natală — Frasin — din Bucovina. La Iași a sculptat chipurile multor muncitori fruntași. Marea întreprindere „Nicolina" îl consideră „sculptorul unității", pentru numeroasele statuete și basoreliefuri ale muncitorilor de aici. Vasile Pânzar a donat multe din lucrările sale celor pe care i-a sculptat, unor întreprinderi, muzee și Casei memoriale a bardului de la Mircești.

Încă un amănunt, nu lipsit de semnificație : cetățenii din blocul său, cărora le-a dăruit cite o sculptură cu chipul lor, i-au amenajat, cu forțe proprii, la parter, un atelier.

Carmen de la Căpitănie

Se împlinește un an de zile de cînd tînăra din imagine, Carmen, lucrează în calitate de ofițer II la Căpitănia portului Galați. Este prima femeie ofițer de port din Galați. Pe cît de tînără, pe atît de pricepută, bine pregătită, pentru a-și îndeplini un vis frumos încă din copilărie, cînd se simțea atrasă de mirajul Dunării albastre. Și nu întîmplător. Frumosul ei vis își are rădăcina în tradiția familiei sale. Bunicul lui Carmen a fost navigator, tatăl lucrează pe nava „Craiova", iar mama lucrează tot la căpitănie. Ofițerul II Carmen supraveghează mișcarea navelor în port. O misiune de foarte mare răspundere. Succes !

Laudă frumuseții

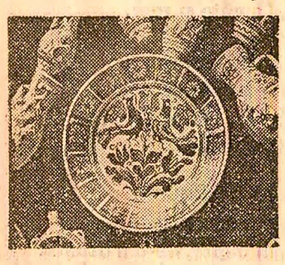

Fotoreporterul Szákacs V. Sándor ne-a trimis această imagine surprinsă la Tîrgul-concurs de ceramică de la Corund. Reuniunea din acest an a celor mai vestiți meșteri olari din țară a adus un buchet de creații de o neasemuită frumusețe. În afară de marea varietate a formelor și culorilor ceramicii, de armonioasa îmbinare a utilului cu frumosul, în acest an au fost prezenți, alături de faimoși meșteri olari, și tineri creatori dornici de afirmare, viitorii purtători ai ștafetei acestei străvechi îndeletniciri ridicate la rangul de artă.

Alo? Bine v-am găsit!

Pe fereastra deschisă a redacției ziarului județean „Drumul socialismului" din Deva s-a ivit acest superb porumbel ornamental. S-a așezat pe receptorul telefonului și nu s-a mai clintit de acolo, pînă nu a venit fotoreporterul Virgil Onoiu să-i facă o poză din... profil. Apoi a fost încredințat columbofilului Rubin Moțu din Deva, pentru a-l căuta pe stăpînul fotogenicului porumbel.

Rubrică realizată de
Petre POPA
cu sprijinul corespondenților „Scînteii"

Din viața organizațiilor de partid

• CONSEMNĂRI • NOTE • ATITUDINI

În campanie, sediul muncii de partid s-a mutat în cîmp

În comuna Liebling, județul **Timiș**, lucrările din campania agricolă de toamnă sînt în toi. Întreaga activitate a organizațiilor de partid (atît la nivelul comunei, cît și al unităților agricole, al unităților industriale și instituțiilor) are acum un obiectiv prioritar : **executarea cît mai grabnică a culesului roadelor cîmpului, pregătirea, declanșarea și terminarea în timp optim și la un înalt nivel calitativ a însămînțării orzului și griului.** În acest scop, comitetul comunal de aici și, sub directa sa îndrumare, comitetele și birourile organizațiilor de bază din unități au întocmit planuri de măsuri politico-organizatorice cu sarcini, responsabilități și termene concrete pentru fiecare comunist, pentru fiecare specialist și cadru de conducere, astfel ca prin participarea lor directă la munciile cîmpului, concomitent cu organizarea și îndrumarea activității din compartimentele și sectoarele de care răspund să asigure mobilizarea la lucru a tuturor forțelor din comună și încadrarea lucrărilor în termenele stabilite. Toate aceste măsuri au fost aduse la cunoștința comuniștilor, a obștii. În primul rînd s-a stat de vorbă cu fiecare comunist, cu fiecare mecanizator și țăran cooperator în parte. Modul responsabil și exigent de a organiza și conduce munca politică, implicarea directă a factorilor de conducere din comună în activitatea de producție, puterea mobilizatoare a exemplului personal au avut o puternică înrîurire asupra comuniștilor, a celorlalți locuitori ai comunei.

În ziua cînd am fost în localitate, sediile instituțiilor, ale unităților comerciale erau închise. Toți lucrătorii din birouri erau pe cîmp, alături de mecanizatori și cooperatori ; pe terenurile cultivate cu sfeclă de zahăr și porumb ale cooperativei agricole se aflau peste 600 de oameni. Între ei elevi și cadre didactice din comună, aproape 100 de muncitori din secțiile industriale din localitate, precum și navetiști.

Am stat de vorbă cu cîteva cadre de conducere. Ing. Cornelia Gherasim, șefă de fermă, secretara comitetului de partid din cooperativa agricolă, după ce a repartizat parcelele de teren pe oameni, a lucrat alături de mama ei la decoletatul sfeclei de zahăr. Pe Grigore Lazăr, secretar adjunct al comitetului comunal de partid, l-am întîlnit cu cîrligul în mînă, în urma dislocatorului, scoțînd rădăcinile care mai rămîneau în pămînt. Soția, cei doi copii și soacra tăiau, la rîndul lor, frunzele și decoletau sfecla. Primarul comunei, Gheorghe Bădescu, participa la adunarea și transportul resturilor vegetale de pe cîmp, acesta urmînd să fie arat și pregătit pentru însămînțări. Seara, tîrziu, membrii biroului comitetului comunal de partid și ceilalți factori de răspundere de la nivelul comunei s-au reîntîlnit cu prilejul analizei muncii din cursul zilei și stabilirii „planului de acțiune" pentru ziua următoare. **(Cezar Ioana).**

O inițiativă și eficiența ei practică

Timp îndelungat, întreprinderea de rulmenți din **Bîrlad** a trebuit să facă față unor deficiențe legate de neonorarea la timp de către furnizori a cantităților repartizate de oțel. Oțelăriile rămîneau mereu restante. Se suplimentau atunci eforturile propriil spre a se organiza mai bine activitatea, puternicul și experimentatul colectiv de oameni ai muncii fiind nevoit să lucreze mereu în salturi. Cum pot fi înlăturate aceste dificultăți, ce trebuie făcut pentru ca producția să fie de cea mai bună calitate, să fie realizată la timp și la toți indicatorii economici?

— Aceasta era întrebarea esențială la care organizația noastră de partid s-a străduit să răspundă cît mai concret — ne-a spus inginerul Constantin Foarfecă, secretarul comitetului de partid din întreprindere. Iar rezultatele, faptele au confirmat că nimic nu egalează forța organizației de partid care, acționînd într-un autentic spirit muncitoresc, revoluționar, a soluționat probleme dintre cele mai importante. Cum ? Prin generalizarea unei inițiative valoroase.

Deși se numește simplu și cam tehnicist „să folosim toate capetele de bară și brocurile la confecționarea elementelor de rulmenți și role", inițiativa, pornită din mijlocul uneia din cele 12 secții ale întreprinderii, a fost lansată la începput în cîteva sectoare. A fost preluată apoi de către toate secțiile cu posibilități de aplicare. Modalitățile concrete de generalizare a inițiativei amintite a constituit obiectul analizei și dezbaterilor din adunările generale ale celor 55 de organizații de bază de aici. Întreaga acțiune a fost susținută mereu printr-o propagandă vizuală concretă, operativă și convingătoare „Orice capăt de bară de oțel, însemnat acum cu o anumită culoare, este strîns cu grijă în cărucioare speciale și depozitat pe dimensiuni în fiecare secție. El se folosește apoi fără nici o greutate la executarea unor elemente de rulmenți" — ne arăta comunistul Constantin Damian din secția strungărie.

Care este eficiența economică a inițiativei ? — am întrebat. „Cantitatea de metal economisită într-un an — adaugă inginerul Constantin Foarfecă — este de circa 1 400 de tone, suficientă pentru a asigura funcționarea neîntreruptă a secției pregătitoare forjă pe timp de aproape 20 de zile. Iar valoarea producției-marfă realizată din această cantitate economisită este de peste 110 milioane lei". **(Petru Necula).**

Cineclubul în viața comunei

Punctul de documentare politico-ideologică al comitetului comunal de partid Bivolari, județul **Iași**, aduce o contribuție însemnată la pregătirea politică și educativă a membrilor de partid, la generalizarea experienței pozitive, la educarea comunistă, civică a tuturor cetățenilor. Aici sînt organizate schimburi de experiență, dezbateri și simpozioane, pe teme privind atitudinea înaintată față de muncă, creșterea și apărarea averii obștești a cooperativei agricole de producție, contribuția fiecăruia la obținerea unei producții sporite în agricultură, trăsăturile morale înaintate ale comunistului etc. Semnificativ este faptul că toate aceste acțiuni sînt însoțite de filme de scurt metraj realizate în cadrul cineclubului local, filme care subliniază faptele de muncă ale localnicilor, atitudinea morală și buna comportare în societate și familie etc. Scurt metrajul „Energia gîndului" pledează pentru integrarea învățămîntului cu producția ; „Conștiință nouă", „Muncă de calitate", „Răsplata muncii", „Se naște o profesie : sericicultura" redau aspecte din activitatea de zi cu zi a locuitorilor comunei pentru realizarea sarcinilor de plan în profil teritorial. Alte filme prezentate în adunările de partid sau în cadrul organizațiilor democrației și unității socialiste, dintre care amintim „Un bătrîn își așteaptă fiii". „Și copiii judecă", satirizează pe părinții ce-și neglijează copiii, dar și pe copiii care uită de părinți. Sînt doar cîteva din filmele realizate de membrii cineclubului nostru. **(Ionel Bordeianu,** secretar adjunct al comitetului comunal de partid Bivolari).

O sugestie

Cabinetul județean pentru activitatea ideologică și politico-educativă **Alba** a organizat o sesiune de referate cu lucrări ale absolvenților din acest an ai universității politice și de conducere. Inițiativa s-a dovedit utilă și instructivă. Unele din cele nouă referate prezentate au abordat o problematică economică de stringentă actualitate, ca de pildă „Rolul cercetării științifice în utilizarea rațională a materiilor prime indigene ; căile și mijloacele pentru folosirea rațională și economicoasă a energiei și combustibililor la I.M.M.N. Zlatna" ; „Producția netă și implicațiile ei în determinarea productivității muncii la întreprinderea de utilaje din Alba Iulia" ; „Analiza eficienței economice a investițiilor la întreprinderea mecanică Alba Iulia". Ar fi desigur bine ca, după un timp, după trei sau șase luni, cabinetul județean să organizeze un control în unitățile respective pentru a urmări înfăptuirea propunerilor judicioase cuprinse în referate. S-ar conferi astfel o reală eficiență activității desfășurate de cabinet. **(Ștefan Dinică).**

Grupaj realizat de
Virgil GHEORGHIȚĂ

Studiul, odihna și randamentul muncii școlarilor

OMUL ȘI VIAȚA RAȚIONALĂ

Aproape un sfert din populația noastră — 5,5 milioane — îl reprezintă copiii și tineretul școlar, iar celelalte trei sferturi ale populației sînt implicate în mod direct sau indirect în asigurarea condițiilor necesare pentru ca toți elevii și studenții să obțină rezultatele cele mai bune la învățătură. Prof. univ. dr. **Gheorghe Tănăsescu,** șef de laborator la Institutul de igienă și sănătate publică din București, specialist cu o experiență de aproape patru decenii în domeniul cercetării igienei și sănătății copiilor și tinerilor, ne-a vorbit despre factorii de care depinde randamentul școlar.

— Nu putem vorbi despre procesul de învățămînt, despre „școlirea" unui număr atît de mare de tineri fără a ne gîndi la eforturile materiale impresionante, la grija pentru asigurarea condițiilor necesare desfășurării optime a acestei activități de instruire, pentru pregătirea științifică școlară, astfel încît, în final, să avem o forță de muncă în măsură să răspundă noilor exigențe calitative ale economiei.

În această direcție sînt îndreptate și eforturile colectivului nostru de cercetare în vederea stabilirii unor metode și găsirii unor căi pentru creșterea randamentului tuturor școlarilor. Am urmărit, de pildă, timp de 8 ani evoluția școlară a unui număr de 300 elevi în primele 4 clase și a 200 din ei în următoarele patru clase — o cercetare unică prin numărul mare de școlari observați, cît și prin lungimea perioadei de studiu. Una din concluziile desprinse este că în procesul de formare prin școală, etapele timpurii de instruire și formare au un rol deosebit de important. Astfel, am constatat că adaptarea școlară a elevului în primele clase se face mai simplu, mai firesc și armonios, deci cu rezultate mai bune dacă copilul a fost și la grădiniță.

— În cercetările efectuate ați intervenit în mod activ sau numai ați înregistrat fenomenele, respectiv succesul sau insuccesul școlar ?

— Am intervenit, în sensul că acolo unde copiii nu dădeau rezultate bune am colaborat cu cadrele didactice și cu părinții pentru a afla cauzele și a găsi soluții în legătură cu diferiți factori care influențau în mod negativ activitatea școlarului. Unul din acești factori este asigurarea mediului de viață propice pentru învățătură. Am constatat că asigurarea acestor condiții influențează tot atît de mult reușita școlară, ca și nivelul de dezvoltare al capacităților psihointelectuale ale copilului. O altă concluzie desprinsă din cercetările noastre este că succesul școlar depinde în bună măsură de interesul pe care îl acordă părinții școlarului, grija și răspunderea cu care sînt privite rezultatele lui, încurajarea, cînd este cazul chiar lauda, dar mai ales mobilizarea resurselor cînd elevul își neglijează sarcinile școlare. A treia concluzie, la studiul respectiv, este că nu trebuie să considerăm că cei cu rezultate slabe la învățătură nu pot să învețe. Ei pot — aproape toți — să învețe dacă sînt analizate cu răbdare cauzele, factorii care le influențează negativ procesul de învățămînt.

— Ce recomandați în legătură cu modul de viață al elevilor și studenților ?

— Stilul de viață al familiei cu copii trebuie să se adapteze pe cît posibil regimului de lucru și viață al școlarului pentru asigurarea orelor de odihnă și somn, ca și a liniștii necesare pregătirii temelor. Un element important este alimentația — mă refer în special la ritmicitatea meselor, cu fixarea și păstrarea relativ regulată a orelor de masă și de gustări. Masa de dimineață (sau micul dejun) are un rol important : ea previne instalarea hipoglicemiei (scăderea glucozei din sînge) însoțită de tulburări care scad atenția și diminuează randamentul la învățătură. Este necesar să bea ceva cald (ceai, lapte) cu 1—2 felii de pîine cu gem ori miere sau brînză etc. Hipoglicemia care se instalează dimineața poate fi evitată și printr-o gustare (3—4 biscuiți sau un corn, chiflă, măr etc) luată în recreație.

— Pentru că randamentul la învățătură depinde în mare măsură de odihna activă și de somn, vă rugăm să faceți precizări și în această direcție.

— Din numeroasele noastre investigații am putut constata că în ce privește interesul părinților față de preocupările școlare ale copiilor există două extreme deopotrivă de dăunătoare. Unii care consideră că nu este necesar să se ocupe de programul copiilor, lăsîndu-i să se descurce singuri, iar alții care au tendința de a le aglomera programul pînă la suprasolicitare prin activități suplimentare cerințelor școlii. Or se constată că limitarea timpului de odihnă prin joc al copiilor sau a timpului liber de recreare, plimbări, sport etc. al elevilor mari, pentru a face numai lecții, poate duce la rezultate nedorite. Școlarul este bine să fie lăsat să se odihnească prin joacă după ce și-a pregătit lecțiile.

— Pentru că succesul ori insuccesul școlar depinde în bună măsură și de părinți, ce argumente fundamentate științific puteți aduce în acest sens ?

— Colectivul nostru a efectuat o amplă cercetare pe un număr de 3 955 fetițe și băieți între 1 și 13 ani, din 23 orașe ale țării, urmărind dezvoltarea lor fizică și psihică, datele lor sociale privind condițiile de viață și de ingrijire. Una din concluzii este că nivelul capacităților neuropsihice ale copiilor crește în directă legătură cu nivelul de instruire școlară și educație al părinților. Este evident că nivelul sporit de învățătură al populației ne dă an de an copii mai bine pregătiți.

Convorbire consemnată de
Elena MANTU

AUTOAPROVIZIONAREA

în întrebări și răspunsuri... faptice

„Anexă", dar pe primul plan!

De patru ani, la Ploiești se desfășoară un fel de cursă, pilduitoare, pe care am numi-o „cursa ambiției gospodărești". Ea este „localizată" în domeniul autoaprovizionării cantinelor-restaurant de pe lîngă marile unități industriale din oraș. În acest cadru stimulativ se remarcă experiența acumulată de colectivul întreprinderii „1 Mai".

În luna noiembrie 1978 în „Scînteia" s-a publicat articolul : **„La masa gospodarului se servește ieftin și bine".** Erau puse față-n față două mari cantine muncitorești : cea de la Rafinăria Ploiești-Sud și cea a uzinei „1 Mai". Prima avea atunci rezultate deosebite : mîncare consistentă, gustoasă, variată, prețuri foarte convenabile, ceea ce a făcut ca abonații să se înmulțească. În contrast puternic se situa activitatea cantinei-restaurant a întreprinderii „1 Mai". Treburile mergeau șchiopătînd, unitatea se afla printre codași. Care era cheia succesului celor de la rafinărie ? Existența unei gospodării-anexă proprii. Aici se creșteau porci, de aici se aprovizionau cu legume, verdețuri proaspete. Din sere (200 mp) se asigurau, iarna, trufandale. Or, cei de la „1 Mai" cumpărau totul cu bani gheață. Dar uneori nu prea găseau ce le era de trebuință. Astfel, masa era mai puțin gustoasă și mai scumpă. Pe bună dreptate, celor de la cantină li se adresau critici. Ne amintim că la o ședință privind organizarea unor gospodării-anexă, contabilul-șef al uzinei amintite își exprima scepticismul : „Nu cred că așa ceva se va putea realiza. De unde fonduri ?".

Scepticismul s-a dovedit însă neîntemeiat ; contabilul-șef nu luase în calcul... spiritul de inițiativă, hotărîrea colectivului de a-și asigura o masă mai bună prin propriile forțe. În consiliul oamenilor muncii, la comitetul sindicatului s-au purtat discuții aprinse pe această temă, care a devenit și punct distinct pe ordinea de zi a unei plenare a comitetului de partid. S-au stabilit măsuri organizatorice, o ordine de prioritate în acțiune, responsabilități precise pentru unii comuniști din comitet etc. Așa a început cursa „ambiției gospodărești", cum am numit-o.

În ce stadiu se găsesc astăzi lucrurile la cantina întreprinderii „1 Mai" ? Acum doi ani a luat ființă un sector zootehnic. Proiectul — realizat fără fonduri speciale, în orele libere, de către proiectanții uzinei ; constructorii — zidari, tîmplari, fierar-betoniști, de la serviciul de investiții ; materialele — recuperate. Deci, o acțiune conjugată, la care au concurat mai toate secțiile uzinei. Drept coordonator al lucrărilor a fost numit un comunist tenace : Ion Cărare, care a luat în primire și sectorul zootehnic. Astăzi, sectorul zootehnic al gospodăriei-anexă numără 176 de porcine — de rasă bună, îngrijite ca la carte. **De la începutul anului și pînă la 1 septembrie, cantina a primit din partea gospodăriei-anexă 37 tone de carne, cantitate ce** reprezintă aproximativ **jumătate din necesarul a peste 3 000 de mese zilnice, servite celor 1 500 de abonați ai uzinei, celor două grădinițe, spitalului etc.** Aici e locul să spunem că, datorită creșterii numărului de abonați — așa-i cînd mîncarea este bună ! — **au luat ființă în secții 17 microcantine, alte două urmînd a-și deschide porțile.**

Creșterea animalelor a ridicat probleme serioase legate de asigurarea hranei. „Vă închipuiți că în asemenea condiții nu mai pot fi suficiente resturile de la cantină — ne spune A. Tamaș, șeful biroului administrativ. Așa că... fugi în dreapta, fugi în stînga, să facem rost de teren arabil pentru furaje. De la primărie ne-au fost repartizate niște terenuri degradate. „Altele n-avem" — ne-au spus. Erau numai piatră, gunoaie, dar le-am luat totuși. Le-am curățat, le-am îngrășat, le-am semănat cum scrie la carte. Apoi am prășit porumbul și am recoltat și primele 10 tone de orz".

— Cu cine ați realizat aceste producții ?

— Cum, cu cine ? Cu oamenii uzinei, cei care mănîncă la cantină. Repartizați pe zile, pe secții, au ieșit la munca cîmpului. Au muncit bine și foarte bine.

Am apreciat și mai bine satisfacția interlocutorului cînd am aflat de recoltele primului an. Deosebit de bune ! Deci, 10 tone de orz — deja în depozit (construit tot cu materiale recuperate și cu muncă patriotică) ; a început recoltarea porumbului, evaluat pe puțin la 6 tone la hectar, apoi 5 tone de sfeclă furajeră. Să mai reținem că, **pînă acum, 20 tone de tomate, verdețuri, spanac, ridichi, dovlecei au fost folosite la mîncărurile preparate în primele opt luni ale anului, acestora adăugîndu-li-se alte 10 tone legume de toamnă — ardei gras, varză, vinete etc.**

Vizităm și **serele gospodăriei-anexă.** În cîteva luni — ne explică tovarășul Cărare — am construit o nouă seră, cu o suprafață 3 000 mp. Materialele au fost adunate de la fier vechi, oamenii au muncit orele libere. Pentru încălzire vom folosi aburul uzinei din întreprindere. Am plantat tomate, care sînt deja în fruct. Pe la mijlocul lui noiembrie începem recoltarea. Cred că scoatem 8 000 — 10 000 kg de roșii. Așadar, **gospodăria-anexă, dacă socotim și sera veche, are pe puțin 7 000 mp suprafață acoperită, care asigură integral verdețurile și o parte din legumele trufanda iarna și primăvara.** Aici lucrează o echipă foarte mică : doar trei femei la atîta producție !

Aceste realizări — și nu sînt toate — situează colectivul întreprinderii „1 Mai" în fruntea celor ce se întrec pentru o masă bună și leftină la cantină. Pentru că, este cazul să spunem, trei feluri costă aici 9 lei ! — deși în cazan se pun alimente de o valoare mult mai mare.

Revenind la gospodăria-anexă a Rafinăriei Ploiești-Sud trebuie precizat că și ea asigură cantinei, în continuare, produse multe și de calitate bună. Dar iată că vecina, cîndva codașă, tinde să i-o ia înainte. A depășit-o și la prețul mesei : 9 lei față de 10 ; de asemenea, la producțiile de furaje, la cele de legume, la suprafețele de seră.

„Pe noi ne bucură succesele uzinei «1 Mai» — ne-a spus responsabilul cantinei-restaurant, Mihail Ralea. Cu asemenea parteneri în competiție, ambiția va deveni și mai mare și, deci, și rezultatele pe drumul autoaprovizionării vor fi mai însemnate. Ne-am propus, dealtfel, să nu ne lăsăm întrecuți prea mult timp, ambele unități fiind acum în fruntea clasamentului — în care ne urmează îndeaproape colectivele de la Întreprinderea de utilaj chimic, Combinatul petrochimic Brazi, Întreprinderea de reparații și altele. Dar pentru ca activitatea tururor să progreseze mai rapid, mi-aș permite să fac o propunere : aceea de a se trece activitatea economică a marilor cantine-restaurant din Ploiești în subordinea direcției comerciale județene. Astfel, s-ar înlătura unele aspecte de formalism și birocrație care se mai manifestă acum în relațiile cu noi, cînd depindem de I.A.P.L. Ploiești. Dealtfel, articolul 2 din Legea nr. 9/1971, referitoare la cantinele-restaurant, dă posibilitatea unei asemenea organizări".

Cele consemnate aici se doresc un îndemn pentru unitățile ploieștene — și nu numai pentru ele — de a intra mai direct în competiție, accelerînd „cursa ambiției gospodărești", încît tot mai multe cantine-restaurant să poată fi aprovizionate îngral sau în cea mai mare parte cu carne și legume din propria gospodărie-anexă.

Constantin CĂPRARU
corespondentul „Scînteii"

„SCÎNTEIA" pe urmele... „SCÎNTEII"

în cantine ale unor întreprinderi ploiești

• DIN INSTANȚĂ ÎN FAȚA OPINIEI PUBLICE • DIN INSTANȚĂ ÎN FAȚA OPINIEI PUBLICE •

Un fumător ultrapasionat...

...În octombrie 1979, un oarecare Tache Ion ajungea lucrător comercial la C.H.R. Athenée Palace. Probabil, după o discretă, dar riguroasă selecție, chiar dacă nu s-a scos postul la concurs, și după o matură și responsabilă chibzuință a celor care și-au pus semnătura pe decizia de încadrare. Greu de spus ce argumente personale au atîrnat — decisiv — în balanță : studiile (la treizeci de ani abia reușise să termine liceul) sau experiența de viață (două condamnări cu închisoare de 5 și, respectiv, 2 ani, plus o amendă penală pentru operațiuni interzise cu mijloace de plată străine). Acestea erau elementele de bază care prefigurau o incontestabilă vocație comercială. Vocație în numele căreia, un an mai tîrziu, este trimis — pe socoteala societății — să studieze la Centrul de formare și perfecționare a cadrelor din industria hotelieră și turism. După care, odată vocația atestată, avea să și-o împlinească, în sezonul estival 1980—1981, pe litoralul Mării Negre, ca barman la „Acapulco", în Eforie Nord.

...Era sfîrșit de sezon. Deci, vremea „bilanțurilor", a disponibilităților în numerar, a pregătirilor pentru „seceta" de peste iarnă. Într-o dimineață, doi — un marinar și un civil — vin la „Acapulco" și.... îi oferă lui Tache două baxuri de țigări Kent. Adică 100 de cartușe. Adică 1 000 de pachete. Firește, la preț de... vînzare cu ridicata la prima mînă : 25 000 lei. Cunoscători ai pieței — și ei, și ei — s-au înțeles, fără tocmeală. A dat 20 000 lei pe loc. I-au lăsat țigările. N-au mai venit după restul de 5 000 lei. De ce ? Pentru că din cele 100 de cartoane de țigări, doar cinci erau cu țigări. Restul erau pline cu... talaș. Tache n-a zis nimic — în gura mare — dar și-a îmbogățit în mod corespunzător experiența. Experiență pe care, o lună mai tîrziu, de astădată în calitate de delegat al C.H.R. Athenée Palace trimis la o fabrică de ciocolată pentru aprovizionare, și-o va fructifica în compania altui posesor de „vocație comercială" : Giurea Ion, șofer din Focșani.

...S-au cunoscut întîmplător în curtea fabricii de ciocolată, și-au povestit unul altuia de-ale meseriei, și-au schimbat impresii despre specificul local în comerțul unor produse de tipul Kent... Pentru ca, în final, după ce din una în alta au ajuns să încheie — bănuiți ce afacere — să se despartă fiecare cu gîndul că dăduse norocul peste el.

„Ne-am despărțit foarte mulțumiți — își va aminti Tache într-una din declarațiile pe care le va da în cursul cercetării penale — el neștiind ce marfă are în cele două baxuri. Dar am văzut pe fața lui că și el era mulțumit. Ba mai mult, m-a și sărutat, pentru că dacă într-adevăr ar fi fost țigări veritabile „Kent", el putea vinde un cartuș cu asemenea țigări între 500—700 lei. Realizînd deci un beneficiu de 30 000 lei".

Numai că mulțumirea lor avea să fie de astă dată „mulțumire". Revelația ghilimelelor producîndu-se pe rînd : la Giurea cînd a descoperit că dăduse 20 000 lei pe un portbagaj de rumeguș ; la Tache, atunci cînd, la miliție, a descoperit că naivul din Focșani își notase totuși ce număr avea la mașină, număr după care a și fost descoperit.

...Ce a urmat este ușor de imaginat. Mai ales că la percheziția efectuată acasă la Tache s-a mai descoperit și niște valută. Giurea însă a scăpat basma curată : ca simplu martor. Mai exact, nimeni n-a avut curiozitatea să afle cu ce intenție investise șoferul din Focșani 20 000 lei în țigări. Și, cînd facem această remarcă, ne gîndim doar la acele prevederi din Codul Penal referitoare la infracțiunea de speculă, în temeiul cărora a fost condamnat și Tache : „cumpărarea în scop de revînzare a produselor industriale sau agricole care, potrivit dispozițiilor legale, nu pot face obiectul comerțului particular". Am citat deci din Codul Penal. Codul Penal al Republicii Socialiste România.

Firește, problema se pune doar dacă nu cumva Giurea era un fumător ultrapasionat sau organizatorul vreunui concurs local de fumat. Sau, cine știe, vreun dușman înverșunat al acestui dăunător viciu, decis să-și sacrifice pînă și veniturile personale ca să cumpere țigări și să le dea foc în piața publică. Demonstrativ. Sau numai un pasionat colecționar.

Cine știe ?!

Interdicții consultative?

Revenit printre noi în februarie 1981, după o ultimă „reciclare" de 6 ani — redusă la cerere — Nițoescu Constantin, ajuns la deplina maturitate „profesională", se va proclama inginer: inginer Ghițescu — chimist. Singura chimie la care se pricepea fiind însă doar chimia interioară a celor care, de la naiv la chilipirgiu, sînt incluși, de obicei, în aceeași categorie de părți vătămate : înșelații.

...9 noiembrie 1981, Spitalul municipal, secția medicală III. În aceeași rezervă, Victor Rapanovici și „domnu' inginer Ghițescu", V.R., bolnav și necăjit: ajunsese la spital și nu apucase să cumpere lemne pentru iarnă. „Domnu' inginer Ghițescu", infloritor, jovial, politicos și săritor :

— N-aveți lemne ? Vă aranjez eu să vă instaleze gaze. Cînd vă hotăriți, n-aveți decît să-mi spuneți.

...Cîteva zile mai tîrziu, după ce se sfătuise și cu soția, V.R. era mai mult decît hotărît. Atît de hotărît încît „domnu' inginer Ghițescu" n-a mai avut decît să-și ia bilet de voie pentru ca, împreună cu soția lui V.R., să meargă să rezolve, în aceeași zi, problema instalării gazelor. În prealabil era nevoie doar de o verificare, personală, la fața locului. A făcut-o „domnu' inginer". După care a pus mîna pe telefon, a „aranjat" la primărie o audiență („pentru vize și avize") și a „comandat" la întreprinderea de specialitate meseriași („6 muncitori și un inginer, ca să meargă treaba mai repede"). Între timp s-au rezolvat și problemele financiare. Mai exact, profesionist rafinat, „domnu' inginer" îi împrumută soției lui V.R. 5 000 lei. („S-ar putea ca lucrarea să coste mai mult decît 12 000, cît ați pregătit dumneavoastră"). Iar soția lui V.R. îi dă toți banii (12 000 lei + 5 000 lei) omului de încredere („Domnu' inginer, dumneavoastră sînteți bărbat. La dumneavoastră banii sînt mai în siguranță"). Pe urmă n-a mai avut decît să scape de ultima persoană incomodă, fiica lui V.R., neîncrezătoare în.. promptitudinea intervenției întreprinderii de specialitate, în ciuda relațiilor afișate de „domnu' inginer".

În rest, lucrurile s-au petrecut ca de obicei. Nițoescu avea să dispară cu toți banii, în aglomerația de pe coridoarele tribunalului unde se dusese... „să cumpere niște timbre fiscale".

...De ce ne-am oprit asupra acestui caz, în ultimă instanță, banal ?

Pentru un singur amănunt. După ultimul șir de înșelăciuni, pentru care în 1978, așa cum am mai spus, Nițoescu Constantin fusese condamnat la 5 ani închisoare ; în subsidiar, prin aceeași sentință i se interzicea o perioadă bună de timp prezența în Capitală, locul în care își desfășurase aproape întreaga activitate infracțională. Ca mulți alți infractori, la adăpostul anonimatului pe care îl oferă marele oraș. Dar, așa cum desigur ați remarcat, la ieșirea din penitenciar Nițoescu avea să acționeze tot în Capitală, afacerea cu gazele fiind doar ultima dintr-un șir încă nedus pînă la capăt. Unde ar fi trebuit să se stabilească ? La Tîrgoviște, unde avea domiciliul legal. Unde s-a stabilit ? În Capitală. Prin hoteluri sau diferite spitale. Ultima dată, ați reținut sperăm, la Spitalul municipal, secția medicală III, într-o rezervă.

Oare nu i se aplicase pe buletinul de identitate ștampila de interzicere a prezenței în Capitală ? Ori cei care l-au cazat, respectiv internat, n-au remarcat ștampila cu pricina. Ori s-au făcut că nu o remarcă. Ori au remarcat-o, dar...

Cert este doar că, indiferent de eventuala justificare, nu exista, pentru un individ de teapa lui Nițoescu, un loc mai bun de „lucru" decît un hotel. Ca să nu mai spunem de rezerva unui mare spital.

Din caietul grefierului

„Ultimul act de violență s-a petrecut la 20 decembrie 1981 cînd am încercat în mod civilizat să-i explic că datorită comportamentului său tragic, sentimentele mele se diminuează și ca atare nu pot continua să-mi desfășor activitatea casnică de gospodină".

(Din dosarul nr. 912/82, Judecătoria sectorului 4 din Capitală).

„În prezent, pirita întreține relații notorii cu numitul N.T., relații pe care le-a început încă din luna noiembrie 1979, atunci cînd mașina respectivului a incintat-o peste măsură".

(Din dosarul 1 417/82, Judecătoria sectorului 4 din Capitală).

Florin CIOBĂNESCU

CAMPANIA AGRICOLĂ DE TOAMNĂ

ORELE RECOLTEI: DIN ZORI PÎNĂ ÎN ZORI!

Recoltarea, semănatul, însilozarea furajelor să se desfășoare în flux neîntrerupt, zi și noapte, cu participarea tuturor celor ce locuiesc la sate, pentru încheierea lucrărilor în timpul cel mai scurt!

Cum acționați pentru recuperarea întîrzierilor la SEMĂNATUL GRÎULUI?

1. Care sînt cauzele restanțelor?
2. Ce măsuri au fost luate pentru a spori vitezele zilnice la însămînțări?
3. Ce întreprindeți pentru a fi respectate normele tehnice la semănat?

Din **JUDEȚUL MUREȘ** ne răspunde tovarășul Nicolae Lobonțiu, secretar cu probleme de agricultură al Comitetului județean Mureș al P.C.R.

1. Într-adevăr, pînă ieri s-a semănat doar 35 la sută din suprafață. Forțele mecanice au fost concentrate la semănatul orzului pe cele 25 138 ha; în condițiile acestei toamne secetoase, lucrarea s-a realizat în termen, cu respectarea normelor tehnice de calitate. Bineînțeles, rămînerea în urmă la semănatul grîului trebuie pusă și pe seama staționării tractoarelor din cauza lipsei de carburanți. (În cursul lunii septembrie nu s-a lucrat o perioadă de 7 zile). Analizînd însă critic și autocritic această întîrziere, nu putem omite faptul că, într-o serie de unități agricole au fost și sînt încă mari neajunsuri în organizarea muncii, în utilizarea eficientă a parcului de tractoare.

2. Comandamentul agricol județean a analizat cu exigență mersul lucrărilor în fiecare consiliu și unitate în parte, stabilind măsuri care să ducă la urgentarea semănatului și încheierea lui în cel mai scurt timp. Bunăoară, majoritatea tractoarelor de care dispunem, cu excepția celor care lucrează în marile complexe zootehnice la însilozări, au fost concentrate la lucrările de pregătire a terenului și la semănat; am organizat lucrul în schimbul de noapte în toate unitățile, iar forța manuală a fost dirijată cu prioritate pe acele parcele (cu porumb și sfeclă) care urmează a fi semănate în prima urgență cu grîu. Totodată, în organizarea transportului și grăbirea pe această cale a eliberării terenului au fost luate măsuri de așa manieră încît, în toate cazurile, tractoarele să lucreze cu cîte două remorci.

3. Pentru respectarea normelor tehnice de calitate, comandamentul agricol județean a stabilit ca toate cadrele de specialiști să fie permanent la punctele de pregătire a arăturilor și însămînțarea terenului. În același scop au fost luate din timp măsuri pentru examinarea atentă a fiecărei semănători și înlocuirea pieselor deteriorate cu altele noi. În felul acesta avem convingerea că sarcina trasată specialiștilor, de a nu admite nici un rabat de la calitatea lucrărilor, va fi înfăptuită neabătut. **(Gheorghe Giurgiu,** corespondentul „Scînteii").

Din **JUDEȚUL GALAȚI** ne răspunde ing. Aurel Dinu, director pentru cultura cerealelor și plantelor tehnice, la Direcția agricolă județeană.

1. Într-adevăr, pînă în seara zilei de vineri, 1 octombrie, însămînțasem doar 8 280 hectare cu grîu, adică 11 la sută din cele 77 900 hectare planificate. Din cauza lipsei de precipitații din ultimele luni terenul s-a întărît, pregătirea lui desfășurîndu-se sub ritmurile prevăzute.

2. Pentru realizarea planului la însămînțări de 109 540 hectare (cu grîu, orz și plante furajere) avem arată o suprafață de peste 90 000 hectare și pregătite circa 40 000 hectare. Sîntem conștienți că acțiunea trebuie mult intensificată, chiar dacă există condiții mai grele de lucru. Am luat măsuri pentru a se lucra noaptea la pregătirea terenului și ziua la însămînțat. Acționăm prin discuiri și tăvălugiri repetate (4—5 discuiri cu 2—3 tăvălugiri între ele) pentru a asigura un bun pat germinativ. În cursul zilei de vineri ne-am apropiat de realizarea vitezei planificate de 5 500 hectare la grîu. Ne-am propus ca în 10 zile bune de muncă să încheiem însămînțarea grîului. Cît privește semănatul orzului, apreciem că lucrarea se va termina în cursul zilei de duminică 3 octombrie pe toate cele 18 400 hectare planificate.

3. Specialiștii, toate cadrele din unități se preocupă să realizeze o calitatea lucrărilor, va fi înfăptuită neabătut. Este respectată densitatea optimă dată prin decret, sămînța este corespunzător tratată, iar mecanizatorii — instruiți să respecte întocmai ordinele de lucru, să facă totul pentru realizarea unor însămînțări de calitate. Avem convingerea că, printr-o sporită mobilizare de forțe, vom reuși să recuperăm rămînerile în urmă și să ne încadrăm în timpul optim. **(Dan Plăeșu,** corespondentul „Scînteii").

Au încheiat semănatul orzului

În telegrame adresate **tovarășului Nicolae Ceaușescu,** secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, de către comitetele județene de partid **Botoșani, Timiș** și **Prahova** se arată că acum, după ce au încheiat semănatul orzului, pentru însămînțarea grîului în epoca optimă, mijloacele mecanice au fost concentrate la arături și pregătirea terenului, organizînd activitatea în schimburi prelungite și două schimburi. Importante forțe umane și mecanice sînt puternic antrenate în aceste zile la stringerea la timp și fără pierderi a recoltelor de porumb, soia, sfeclă de zahăr, legume, struguri, fructe, precum și a furajelor.

În telegrame este subliniat faptul că se acordă maximă atenție transportului, depozitării și livrării la fondul de stat a produselor, astfel încît toate unitățile agricole să se achite de obligațiile ce le revin.

★

În cursul zilei de simbătă, 2 octombrie, s-a încheiat semănatul orzului și orzoaicei și în județul **Satu Mare.** În prezent, mecanizatorii își concentrează eforturile pentru realizarea în timp optim și la nivel calitativ ridicat a semănatului grîului. **(Octav Grumeza,** corespondentul „Scînteii").

Pe ultimele cinci locuri...

JUDEȚE ÎN CARE LUCRĂRILE SÎNT ÎNTÎRZIATE

La recoltarea porumbului (zona I)		La semănatul grîului (zona a III-a)	
județul Tulcea	43 la sută	județul Alba	27 la sută
județul Constanța	45 la sută	județul Mureș	37 la sută
județul Timiș	52 la sută	județul Sălaj	42 la sută
județul Arad	54 la sută	județul Brașov	44 la sută
județul Teleorman	55 la sută	județul Harghita	44 la sută

(Din situația primită de la ministerul de resort la data de 1 octombrie a.c.)

SEMNALE DE LA FAȚA LOCULUI

transmise de corespondenții „Scînteii"

Ca pe roate... Pentru a ajuta unităților agricole să transporte cît mai operativ recolta de pe cîmp și să realizeze, totodată, insemnate economii de combustibil, comandamentul județean Bacău pentru agricultură a luat inițiativa de a mobiliza toate atelajele disponibile din zona de munte necooperativizată, repartizîndu-le să lucreze îndeosebi în consiliile agroindustriale Răcăciuni, Sascut, Izvorul Berheciului, unde se simte lipsa mijloacelor de transport. Inițiativa s-a dovedit eficace pentru că, la ora actuală, cele peste 500 de atelaje coborîte din munte transportă zilnic zeci de tone de porumb, legume, fructe și furaje. Iată inițiative care fac să meargă treburile ca pe roate. **(Gheorghe Baltă).**

Sămînța de... întîrziat lucrările? Pămîntul de pe sola „Sticea", a cooperativei agricole Socrujeni, județul Botoșani, arăta atît de bine pregătit pentru semănatul grîului încît îl admirau pînă și cei cinci mecanizatori care așteptau joi, pe la ora 10, să intre în brazdă. De ce nu însămînțați? — ne-am adresat unuia dintre ei, Sava Rotaru. „Nu avem sămînță și apoi n-a venit nici tovarășul inginer-șef al cooperativei agricole. Ieri s-a întîmplat la fel, am început lucrul abia pe la 10 și jumătate. Și din cele peste 100 hectare, abia am reușit să însămînțăm 70. **(Silvestri Ailenei).**

Direle neglijenței. O dîră groasă de orz se întindea între ferma 5 a I.A.S. Urleasca și Fabrica de nutrețuri combinate. Organele de miliție au luat urma... risipei și au ajuns camionul 31-BR-2470, condus de șoferul Popescu Nicolae. Pe o distanță de cîțiva kilometri autocamionul se... ușurase simțitor. Un alt autocamion (31-BR-7568) de la C.A.P. Măxineni, condus de șoferul Cîndrilă Cristea, nefiind etanșeizat, își lăsase și el în urmă neglijență: o dîră groasă de floarea-soarelui. Stop risipei! **(Corneliu Ifrim).**

Da, e bine! La cooperativa agricolă din Miheșu de Cîmpie, județul Mureș, constituiți în echipe mari, cooperatorii au și recoltat porumbul pe 170 hectare din cele 281 hectare cultivate. În curtea cooperativei, cele 17 atelaje proprii au transportat, în numai cîteva ore, 10 tone porumb, care după sortare a fost încărcat în autocamioane și transportat, în aceeași zi, la baza de recepție de la Sărmășel-Gară sau la F.N.C. Iernut. Așa se procedează în acest consiliu și în cooperativele agricole Sărmașu, Balda. Dealtfel, pe ansamblul consiliului, porumbul a fost recoltat de pe aproape 40 la sută din cele 3 382 hectare planificate — cu mult peste media județului. **(Gheorghe Giurgiu).**

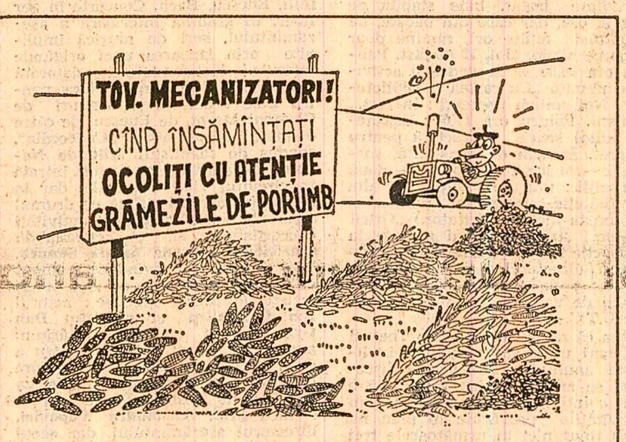

Desen de Adrian ANDRONIC

BUZĂU

Muncă intensă în podgorii

Obținînd, în medie, 10 138 kg la hectar, județul Buzău a ocupat în 1981 locul I pe țară la producția de struguri. Și în această toamnă, patrimoniul viticol al județului, care însumează 14 032 hectare, se prezintă în condiții foarte bune. Campania de recoltare a strugurilor, declanșată la 12 septembrie, anunță depășirea producției planificate de 8 732 kg la hectar. La ferma viticolă Dăscălești, de exemplu, producția medie este de 32 tone struguri la hectar.

După cum ne precizează ing. Nicolae Vameșu, directorul Întreprinderii viei și vinului Buzău, în acest an capacitatea de vinificație a crescut. Zilnic se pot prelucra în județ peste 4 000 tone de struguri.

Pentru ca recoltarea și prelucrarea strugurilor să se încheie repede, mii de elevi, studenți și oameni ai muncii din Buzău și Rm. Sărat sînt prezenți acum în podgorii. Graficele de recoltare și prelucrare sînt zilnic depășite. De exemplu, în ultimele 4 zile s-au cules strugurii de pe cîte 880—450 hectare, față de 300 hectare cît era prevăzut. Pînă la 2 octombrie, strugurii au fost adunați de pe 6 950 hectare.

„Atît în zona de deal, cît și în cea de șes, strugurii sînt copți, avînd concentrații de 180—200 grame de zahăr la litrul de must — ne spune ing. Valeriu Popa, directorul Stațiunii de cercetări viticole Pietroasele. De aceea, pe lîngă urgentarea recoltării trebuie să se acorde o atenție deosebită la prelucrare, pentru a se putea obține vinuri de calitate".

În raidul întreprins prin cîteva ferme viticole și centre de vinificație am constatat că recoltarea și prelucrarea strugurilor se desfășoară în condiții bune. La centrele de vinificație de la Gura Sărății și Zărnești se lucrează cu întreaga capacitate, în fiecare unitate prelucrîndu-se zilnic peste 300 tone de struguri. Același flux neîntrerupt și la uzina de vinificație Rm. Sărat. Șeful unității, Paraschiv Jernea, este totuși nemulțumit: „Cooperativele agricole Bălăceanu, Podgoria, Valea Rîmnicului, Sălcioara și Topliceni nu respectă întotdeauna graficele zilnice de livrare, perturbînd activitatea" — ne spune el. E drept, numărul de autocamioane e insuficient, deoarece în această perioadă trebuie transportate mari cantități de sfeclă de zahăr și porumb. Întrebăm însă conducerile cooperativelor sus-menționate de ce nu apelează mai mult la atelaje, dat fiind faptul că de la locul de recoltare și pînă la cel de prelucrare nu sînt decît 10—15 km. Transportul recoltei s-ar face astfel operativ, fără pierderi și cu economii de carburanți.

Stelian CHIPER
corespondentul „Scînteii"

EXPERIENȚA ÎNAINTATĂ *la tribuna „Scînteii"*

LA „TIMPURI NOI" DIN CAPITALĂ:

ÎN PATRU LUNI, PATRU SUTE DE DELEGAȚII DIN TOATĂ ȚARA!

O cifră care confirmă interesul pentru o valoroasă soluție tehnică de economisire a energiei despre care ziarul nostru relatează astăzi a patra oară

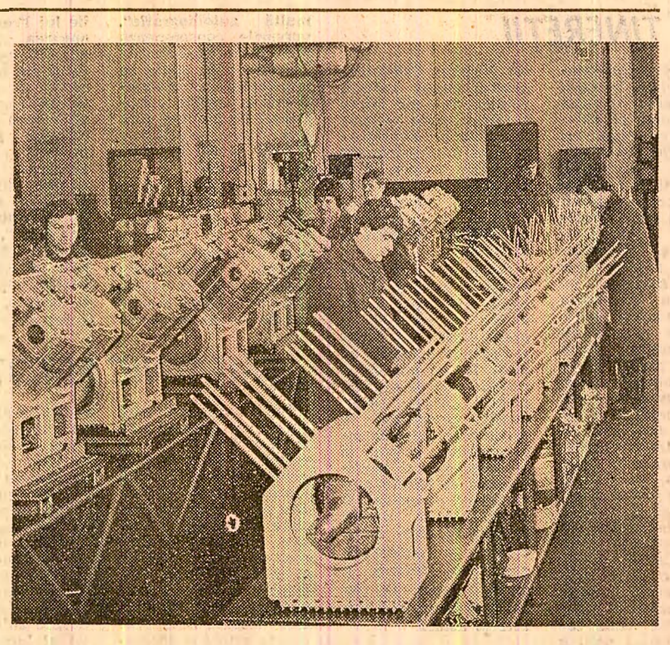

Ziarul nostru a relatat, în numerele din 15 mai, 6 și 27 iunie a.c., la rubrica „Experiența înaintată la tribuna „Scînteii", despre **o valoroasă realizare tehnică aplicată la întreprinderea „Timpuri Noi" din Capitală,** care asigură funcționarea mașinilor-unelte cu un consum redus de energie electrică. Este vorba de o acțiune de larg interes, care se circumscrie măsurilor ample ce se iau în toată țara pentru reducerea substanțială, pe toate căile, a consumului de materii prime, materiale, energie electrică și combustibil — sarcină de maximă importanță, subliniată în repetate rînduri de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Iată-ne, din nou, la întreprinderea bucureșteană. De la publicarea ultimului articol privind originala realizare tehnică a colectivului acestei unități au trecut patru luni. Cum s-a acționat în această perioadă pentru extinderea noii soluții tehnice? Cu ce rezultate se aplică ea în prezent? Înainte de a răspunde la aceste întrebări, avînd în vedere că experiența de aici se bucură de un larg interes din partea specialiștilor, reamintim cîteva date esențiale privind excelenta idee tehnică pusă la punct în această unitate.

Pe scurt, este vorba de un **dispozitiv de comandă pentru mașinile-unelte acționate cu motoare electrice asincrone, care asigură adaptarea puterii debitate de electromotor cu puterea necesară efectuării lucrului mecanic reclamat în procesul tehnologic, ceea ce duce la însemnate reduceri ale consumului de energie electrică.**

Eficiența acestei idei tehnice: experimentarea noului sistem de conexiuni, măsurătorile efectuate de specialiști din întreprindere și din institute specializate atestă clar că, **pe această cale, consumul de energie electrică al mașinilor-unelte se reduce, în medie, cu 25—30 la sută, iar factorul de putere se îmbunătățește substanțial.**

Sfera de aplicare: la toate mașinile-unelte dotate cu motoare electrice asincrone. Economiile de energie electrică sînt însă mai mari în cazul motoarelor cu o putere de peste 7 kW.

În ce stadiu se află în momentul de față acțiunile privind extinderea acestei noi soluții la întreprinderea bucureșteană? În secția prelucrări mecanice discutăm cu strungarul Constantin Zavragiu, care ne spune:

— Lucrez de aproape un an pe o mașină dotată cu noul dispozitiv realizat în întreprindere și pentru mine eficiența acestuia este certă. Noul dispozitiv asigură funcționarea mașinilor-unelte cu un consum redus de energie electrică, dar și un spor de productivitate față de alte soluții, prin care adaptarea puterii electromotorului la puterea necesară în procesul tehnologic se realizează manual. În plus, m-am convins că introducerea noului dispozitiv nu afectează în nici un fel parametrii tehnico-funcționali ai mașinii.

Așadar, experimentarea mai îndelungată a noii realizări tehnice întărește afirmațiile inițiale ale specialiștilor privind eficiența acesteia. Dar iată în acest sens noi argumente. Zilele trecute, **proiectanții Ion Marafet** și **Tudor Stere,** autorii valoroasei realizări tehnice de la întreprinderea „Timpuri Noi", au efectuat, împreună cu specialiști din uzină, noi măsurători și verificări pentru evaluarea mai exactă a avantajelor aplicării și extinderii soluției concepute aici. Asemenea măsurători — ni se spune — se efectuează periodic la diverse mașini, urmărindu-se nu atît compararea în sine a datelor obținute, cît mai ales determinarea condițiilor în care noua idee tehnică poate fi aplicată cu eficiență cît mai mare. Mai exact, sînt căutări menite să pună în evidență acele tipuri și familii de piese și repere a căror prelucrare în condițiile noului sistem de conexiuni se soldează cu un consum cît mai redus de energie electrică. De data aceasta, măsurătorile s-au efectuat în paralel, la două mașini-unelte de același tip, cu deosebirea că una dintre ele a fost dotată cu noul dispozitiv de comandă, iar cealaltă nu. Fiecare mașină a executat aceleași operații de prelucrare la 37 cartere C-500.

Rezultatele: **mașina cu vechiul sistem de conexiuni a înregistrat un consum de 300 kWh; mașina dotată cu noul dispozitiv a înregistrat un consum de 248,3 kWh.** Diferența este mai mult decît evidentă: conform sumul de energie electrică realizat de mașina echipată cu noul sistem de conexiuni **a fost mai mic cu 51,7 kWh.** Practic, aceasta înseamnă că în timpul prelucrării celor 37 de piese s-a economisit o cantitate de energie electrică care permite prelucrarea a 7 cartere. Este lesne de imaginat ce economii poate să asigure aplicarea valoroasei idei tehnice puse la punct aici, dacă avem în vedere că numărul unor asemenea repere, într-o producție de serie, este de ordinul miilor, iar la alte repere, — chiar al zecilor de mii.

Desigur, consumul de energie electrică necesar pentru funcționarea mașinilor-unelte poate fi redus mai mult sau mai puțin, în funcție de puterea motoarelor cu care sînt dotate acestea și de natura pieselor care se prelucrează. Cert este însă că în toate cazurile economiile de energie electrică sînt substanțiale, că eforturile pentru extinderea și generalizarea noii soluții tehnice sînt din plin răsplătite.

— În ce ne privește, ne spune ing. V. Lucaci, șeful biroului mecano-energetic și automatizări — **în acest an ne-am propus să extindem noul sistem de conexiuni la 50 de mașini-unelte dotate cu motoare de puteri mai mari.** Pînă în prezent am echipat cu noul dispozitiv 30 de mașini. Pe măsură ce am reușit să extindem noua soluție, au crescut economiile de energie electrică. Bunăoară, în primele două decade ale lunii septembrie am economisit 63 MWh energie electrică, din care mai mult de 85 la sută le datorăm funcționării mașinilor în noul regim de conexiuni. Avînd în vedere aceste rezultate, sîntem hotărîți să facem tot posibilul ca să mărim numărul de mașini propus inițial pentru dotarea cu noul dispozitiv de comandă. În acest scop, am înaintat furnizorului de specialitate comanda pentru releele electrice necesare și sperăm să le primim cît mai repede. După calculele noastre, economiile ce vor fi obținute pe această cale ne vor permite ca în condițiile restructurării și modernizării unor sectoare ale întreprinderii, în vederea sporirii substanțiale a producției actuale și ridicării calității ei, să ne încadrăm în repartițiile de energie electrică stabilite. Practic, prin aceasta **vom realiza cu aceeași cantitate de energie electrică o producție fizică și netă mult mai mare.** Așa cum este firesc, așa cum o cer interesele întreprinderii, ale economiei naționale.

Este aceasta un imperativ care aici, la „Timpuri Noi", a fost bine înțeles de întregul colectiv de oameni ai muncii, întrucît fiecare dintre ei consideră că economisirea și valorificarea superioară a resurselor de energie este una din căile esențiale de a produce cît mai mult, cu cheltuieli cît mai mici.

Iar o atare cerință este clară pentru multe alte colective de oameni ai muncii. O atestă însuși faptul că **valoroasa idee tehnică a colectivului bucureștean a găsit un larg ecou în rîndul specialiștilor din toată țara.** De fapt, **la întreprinderea „Timpuri Noi" au venit pînă în momentul de față peste 400 de delegații din toate județele țării,** din unități economice cu cele mai diferite profiluri, să se intereseze la fața locului, în secțiile întreprinderii, despre modalitățile concrete de preluare și aplicare a acestei experiențe. Pînă acum, solicitările privind procurarea documentației au fost satisfăcute cu promptitudine de întreprinderea bucureșteană. Este o premisă pentru ca **experiența întreprinderii „Timpuri Noi" să fie larg generalizată.** Dar în legătură cu acest ultim aspect, vom reveni.

Ilie ȘTEFAN
Dumitru TÎRCOB

CONTRASTE

Nici la timp și nici de bună calitate...

La Sudiți, județul Ialomița, se construiește un mare complex pentru a îngrășa 7 700 taurine pe serie. Se tot construiește și nu se mai termină. Lucrările au început în trimestrul doi 1978, iar primul termen de dare în funcțiune a fost decembrie 1979. De atunci termenele s-au succedat de la un an la altul, ultimul fiind — decembrie 1982. Dar, după ritmul de lucru se pare că nici acest ultim termen nu va fi... ultimul. Mai întîi pentru că executantul acestui mare obiectiv al zootehniei, constructorii de la Trustul de construcții-montaje — Ialomița, se pare că s-au obișnuit atît de mult cu nerealizarea graficelor și cu refacerea lor încît nu mai găsesc timp pentru lucrul efectiv pe șantier. Mai grav este că nici ceea ce s-a făcut pînă acum nu corespunde tuturor normelor de calitate. Ne referim la faptul că montajul unor stîlpi de susținere prezintă abateri fie de la verticalitate, fie de la orizontalitate. O parte a stîlpilor de beton sînt fisurați și nu oferă certitudinea rezistenței strict necesare. Stabilitatea și rezistența construcției sînt puse sub semnul îndoielii și din cauza nerespectării unor norme de montare a panelor pe arbaletieri. În urma unui control făcut pe șantier s-a trecut la remedierea defecțiunilor, dar se lucrează cu incetinitorul. Fapt este că nici constructorul, nici beneficiarul și nici proiectantul — I.U.T.I.F.P.E.C. Prahova — nu se decid să intervină hotărît pentru curmarea neregulilor. **(C. Bordeianu).**

Valuta forte a colectivului

Desigur, produsele Combinatului de îngrășăminte chimice din municipiul Turnu Măgurele sînt bine cunoscute. Ceea ce se știe poate mai puțin este faptul că unitatea economică de la Dunăre este și un producător al unor prețioase sortimente, care nu figurează în nomenclatoarele de fabricație: inovațiile și ideile tehnice.

Altfel spus, prin efortul propriu de concepție și execuție al specialiștilor și muncitorilor combinatului s-au realizat aici, în perioada ce a trecut din acest an, repere, utilaje și instalații de peste 5 milioane lei, din care 1,6 milioane reprezintă piese de schimb ce trebuiau aduse din import. Astfel, au fost asigurate necesitățile de piese pentru revizii generale la instalațiile de la fabricile de amoniac II și III, uree II, acid azotic II ș.a. Între acestea, la loc de frunte se înscriu rotoarele și carcasele pentru pompele de la instalația de acid fosforic, confecționate dintr-un aliaj nou din oțel (cu caracteristici superioare celui din import) obținut în premieră de specialiștii de aici. Un mare consum de „inteligență tehnică" a solicitat și execuția talerelor perforate pentru filtrul de la acid fosforic. Soluții, idei tehnice valoroase, pe care specialiștii de aici le pun la dispoziția tuturor unităților interesate.

Se poate spune deci cu deplin temei că efortul propriu de creație tehnică reprezintă valuta forte a colectivului. **(Stan Ștefan).**

Everestul de la... Azuga

„Urgent borcane, cît mai multe borcane!" așa sună apelurile transmise prin telefon, prin telex de către fabricile de conserve, aflate la această oră în vîrf de activitate. Un apel asemănător — dar pentru sticle — a venit și din partea podgoriilor țării. Sticlarii din Azuga fac și borcane și sticle, zilnic cu sutele de mii. Dar din păcate ele nu pot fi expediate urgent, cum li se cere. Este de vină cumva serviciul de desfacere? Nicidecum. Vina toată o poartă numai și numai oamenii de la C.F.R., începînd cu cei de la stația Azuga și terminînd cu direcția regională București. Pur și simplu s-au obișnuit să nu respecte graficele, convențiile semnate și bine parafate pentru asigurarea vagoanelor la încărcare. „La ora actuală — ne spunea directorul unității din Azuga, inginerul Marius Harșia — avem un „Everest" de sticlărie în curte. Se apropie de un milion numărul borcanelor și sticlelor ce așteaptă să fie transportate. Din această cauză numai necazuri: procesul de fabricație nu se mai desfășoară normal, banca ne amenință cu sancțiuni financiare și altele. În acest timp, pe biroul meu sînt adrese, telexuri, rugăminți de la beneficiari. Avem o secție de sticlărie și la Mărășești, unde aproape o jumătate de milion de sticle așteaptă expedierea".

Cît mai trebuie să crească muntii de sticlărie, nu pentru a fi văzuți, ci pentru a fi auzite apelurile de urgență și dintr-o parte și din cealaltă? Poate că totuși macazul acestei (i)responsabilități va fi schimbat. **(Constantin Căpraru).**

Festivalul național „CÎNTAREA ROMÂNIEI"

VALORI NOI ÎN VIAȚA CULTURAL-ARTISTICĂ

RAID-ANCHETĂ ÎN JUDEȚUL BACĂU

Citeva acțiuni ale Comitetului județean de partid Bacău, ale Comitetului județean de cultură și educație socialistă reținatenția celui care răsfoiește Programul activităților politico-ideologice și cultural-educative '82. Notăm : Dialogul cultural-artistic intitulat „Țării — conștiința și fapta", concursul coral „Copiii României cîntă pacea" (ianuarie) ; simpozionul „Educația comunistă și revoluționară a tineretului, formarea sa în spiritul concepției științifice materialist-dialectice despre lume și viață" (martie) ; concursul de creație literar-artistică „Sînt suflet în sufletul neamului meu" și festivalul „Primăvara tinerelor talente" (aprilie) ; concursul de creație literară „George Bacovia" și manifestările închinate Zilei tineretului (mai) ; „Zilele culturii călinesciene" și Festivalul de creație și interpretare teatrală de la Slănic Moldova (iunie) etc...

Din numeroasele împliniri culturale, dar și din unele inconsecvențe, „pauze" în activitate înfățișăm în ancheta noastră cîteva secvențe.

Creatorii de la Berzunți

Foarte greu se merge spre Berzunți, drumul abia pietruit, peste dealuri, peste văi, pare interminabil. Dar, odată ajunși, dantela munților Berzunți, de pe coama cărora se pot zări Dărmănești, Comănești, Moinești, apoi dealul Buzei, dealul Stoianului, dealul Ghilei, răzeșia Pădurenilor — îți umplu sufletul de liniștea unor privelști moldovenești de mare frumusețe. Așa că, nu întîmplător, acolo, cîțiva îndrăgostiți de artă, și în primul rînd **prof. I. Velea** din Bacău, au ajuns să organizeze cea de-a opta ediție a taberelor de creație închinate artiștilor amatori. Mai clar, de opt ani, cîte trei tabere de creație în fiecare vară, pentru profesorii de desen, pentru conducătorii de cercuri de pictură, de sculptură... Peste 80 la sută din lucrări intră în faza finală a Festivalului național „Cîntarea României"; majoritatea picturilor, sculpturilor sînt expuse în saloanele artiștilor amatori. Cînd am ajuns la Berzunți, pictorul Fifirig Gh., graficienele Bilbiie Tatiana, Maria Frant, dr. Munteanu Gheorghe — pictor, Nică Petre — maestru în gravura pe linoleum, își împachetau lucrările pentru că tocmai se încheiase perioada lor de lucru și spuneau un „Bun venit !" celor care urmau să rămînă în continuare timp de trei săptămîni în acele minunate locuri. Aici, la Berzunți, prin grija forurilor de cultură locală s-au împlinit lucrări care au pornit spre expoziții din Africa, Asia, Spania, S.U.A...., s-au finisat gravuri, sculpturi, care au obținut laurii unor prestigioase concursuri naționale și internaționale. O inițiativă culturală care vorbește de la sine despre perseverență, despre pasiune...

„Vacanța artistică" a echipelor premiate

La finala din 1981 a Festivalului național „Cîntarea României", județul Bacău a obținut de trei ori mai multe premii față de ediția trecută. Explicația este simplă : artiștii amatori au avut un puternic sprijin din partea instituțiilor artistice profesioniste. În comunele Măgura, Luizi Călugăra, în Comănești, instrumeniștii orchestrei simfonice au fost mereu prezenți la repetițiile formațiilor corale sau ale brigăzilor, la concerte-lecții. Sub forma „Studioul artiștilor amatori", membrii orchestrei populare „Plaiurile Bistriței" colaborează cu artiștii amatori ce activează la căminele culturale județene. De asemenea, colectivul teatrului de animație, păpuși și marionete din Bacău, este știut, îndrumă activitatea artistică a comunelor Balcani și Hemeiuși, iar cel al Teatrului dramatic — formații de la Sindicatul sanitar, Institutul de învățămînt superior Bacău și Teatrul popular Slănic Moldova... Numai că, așa cum opinia și **Petru Enășoaie**, președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă, nu se poate să nu fie recunoscută o anume perioadă de stagnare, de lipsă de evenimente ce urmează fiecărui final de concurs național. Se adună cîteva luni de pauză, în care nu se repetă, nu se mai dau spectacole, formațiile par să se dezmembreze și abia mai auzi de brigada artistică de la Combinatul de celuloză și hîrtie Letea, de echipele cu același profil de la întreprinderea „Partizanul", de la I.C.S.M.I. Bacău, de corul întreprinderii de avioane, de corala feminină din Mărgineni, de corul întreprinderii de postav Buhuși... — dealtfel, printre primele formații băcăuane. Și cel mai bine se vede acest declin în programul brigăzilor, care nu prea reușesc să aducă ceva nou, să lumineze „la zi" evenimentele întreprinderii, ale colectivului de muncă pe care-l reprezintă. Iar acest fenomen se constată în unele locuri tocmai în etapa de masă a festivalului, cînd, după cum se știe, formațiile de amatori au posibilitatea de a desfășura o largă activitate. Mai ales în casele de cultură și în cluburi. Dar aici...

Programe pentru săli... pustii ?

CASA DE CULTURĂ BACĂU. Are fără îndoială un program de activitate bogat, bine stabilit pe zile și ore, dar care din păcate, de cele mai multe ori, rămîne doar scris pe hîrtie. (**Joi, 12 august.** Pentru ora 16,00 se prevedea o activitate numită „Cu cartea la bibliotecă". Noi sîntem prezenți ; în rest... nimeni. Pentru ora 17,00 : discoteca, adică seară distractivă pentru tineret. În sala de dans însă, surpriză — în loc de discotecă — două expoziții : una de pictură și alta de filatelie, singuratice, pentru că nu exista nici un vizitator.) „Oricît ne-am străduit, tinerii nu vin la distracție — se scuză Mircea Dorneanu, directorul casei de cultură ; se duc probabil la discoteca Teatrului de vară unde este organizator U.T.C.-ul".

Așa că ne-am deplasat la Teatrul de vară unde am putut citi în liniște anunțul : „Renovare, discoteca se amînă"... ...Am crezut că a fost o întîmplare, dar nici una din activitățile prevăzute în plan nu s-au ținut nici în următoarele trei zile. Nicăieri, în oraș, nu am găsit vreun anunț, vreo invitație adresată tinerilor. Cum a motivat directorul casei de cultură ? Cu același refren : „Nu vine lumea". Cu această propoziție resemnată se explică deci „pustiul" care domnește adesea prin sălile unor spațioase cluburi și case de cultură ? !

Tot la Casa de cultură din Bacău știam că există un ansamblu de balet premiat la ultima ediție a „Cîntării României". După festival însă, artiștii, cum spuneam mai sus, se pare că au intrat într-un lung concediu, pentru că nu au mai putut fi văzuți decît într-un spectacol prin luna iunie. Se pare că pregătesc o reprezentație intitulată „La cules de vii". Vremea culesului a sosit, să vedem ce va culege ansamblul de balet... Și totuși activitatea din alte instituții culturale arată că se poate și altfel. ...Și la Slănic Moldova există o casă de cultură, dar activitatea cultural-educativă și artistică pentru cei veniți la odihnă și tratament este bogată. În plus, au fost incluse două microstagiuni cu caracter permanent, susținute de actorii Teatrului dramatic „Bacovia" din Bacău, de colectivul ansamblului folcloric „Doina Trotușului" din Borzești. În ziua raidului nostru, teatrul popular cu stagiune permanentă din localitate prezenta „Opinia publică" de Aurel Baranga, la bibliotecă avea loc un recital de poezie și muzică, iar la Galerii, vernisajul expoziției „Arta plastică și pacea".

Festivalul „Enescu" de la Tescani

Cărturari vestiți precum Dimitrie Cantemir, Vasile Alecsandri, Costache Negri, Vasile Conta, înfocații unioniști Costache și Dumitru Rosetti-Tescanu, ca să nu mai vorbim de Alfred Alessandrescu, Jora, de Enescu și-au legat numele de satul moldovenesc Tescani. Antoine de Saint-Exupéry, venit ca oaspete în Moldova, a rămas uimit de farmecul atît de aparte al acestui colț de lume. Tescanii se mîndresc azi cu muzeul „Enescu", cu o bogată galerie de pictură. La fiecare sfîrșit de vară, trei zile de sărbătoare, alcătuite de către Colegiul criticilor muzicali din Asociația oamenilor de artă, de către forurile de cultură locale și Orchestra simfonică Bacău, poartă generic **„Enescu — Orfeul moldav"**. Astfel, și în acest an, sute de melomani au aplaudat simfonicul băcăuan condus de bagheta lui **Igor Ciornei** cîntînd Beethoven, Enescu, colaborînd cu arcușul sigur, maleabil al violonistului **Daniel Podlovschi**, într-un concert mozartian, precum și orchestra de cameră „Tescana", însuflețită de către talentatul dirijor **Ovidiu Bălan**, în pagini de Corelli, Enescu, Bach. Concerte în aer liber, în grădina interioară a așezămîntului, seri de muzică împlinite prin lansarea unei originale formule instrumentale, datorată muzicologului **Gheorghe Firca**, pentru Cele 7 cîntece pe versuri de Clément Marot, de Enescu, de către cvintetul de suflători **„Concordia"**, condus de fagotistul **Miltiade Nenoiu** (o formație de curînd intrată în circuitul vieții muzicale, dar în momentul de față aflată pe drumul sigur al unei efervescente activități concertistice) și, o remarcabilă muziciană, soprana **Sanda Sandru**. Trei seri de artă avînd ca moment culminant întîlnirea cu doi tineri artiști de primă mărime : actorul **Ion Caramitru** și pianistul **Dan Grigore**, care au adunat tărîmul poeziei cu cel al muzicii, pentru a depăna gînduri despre viață, despre bucurie, despre speranță... „Se va vorbi mult despre aceste seri — spunea **prof. Alexandru Popovici**, directorul așezămîntului, dar ecoul nu se va stinge pînă cînd vom găsi o replică, la fel de inspirată, pentru zilele de iarnă. De ce nu ? Tescanii, iarna, aduc cu ei toată bogăția folclorului moldovenesc, toată bucuria obiceiurilor populare, de cînt și joc, pe care oamenii locului știu a le desfășura cu atîta naturalețe și spirit".

De acord cu această apreciere. Sînt de aplaudat din toată inima asemenea inițiative culturale de prestigiu, cu implicații profunde în viața spirituală a județului. Ele însele pledează convingător pentru ca arta, arta adevărată, să-și împlinească menirea.

Smaranda OȚEANU
Gheorghe BALTĂ

Ampla frescă a istoriei și luptei înfrățite a oamenilor muncii din țara noastră

Însemnări despre secția de istorie a Muzeului județean Covasna

Mai multe săli, circa 600 metri pătrați suprafață de expunere, peste 20 000 de exponate. Iată sintetizată în cifre zestrea secției de istorie a Muzeului județean Covasna, de curînd reorganizată. Dincolo de aceasta — reconstituirea inspirată și veridică a trecutului unui colț de țară, a cărui istorie se așază firesc în matca marelui fluviu al istoriei întregului cuprins românesc.

...Vestigiile date la iveală de arheologi stau mărturie că această vatră de țară a fost loc de densă creație istorică, începînd cu paleoliticul superior, continuînd apoi cu epoca neolitică, vreme căreia îi aparțin 26 de așezări descoperite pe teritoriul județului.

Urcăm necontenit prin vreme, trecînd prin fața altor și altor exponate. Aici, pe acest meleag, dacii au înălțat puternice cetăți de piatră, la Valea Seacă și Valea Zînelor — Covasna ; vase, unelte de minerit, zgură de fier depun mărturie despre extragerea și prelucrarea metalelor, despre agricultura înfloritoare, iar celebrul tezaur de argint de la Surcea — Covasna, ca și cel de vase de argint, cu splendide cupe, de la Sîncrăieni — Harghita ilustrează avîntul creației artistice dacice, făcîndu-ne să înțelegem mai bine spusele scriitorilor antici care apreciau că dacii sînt „mai asemenea grecilor".

Scene și personaje de pe Columnă ne vestesc că „am păsit" în epoca romană, epocă în care aici, ca de altfel în întreaga Dacie, s-au realizat mari lucrări constructive ; s-au înălțat patru castre și șase așezări, s-au croit drumuri etc. Privim cîteva vase descoperite în castrele romane de aici ; unele sînt de factură romană, altele sînt de certă proveniență dacică, semn că și aici dacii și romanii au conviețuit împreună, și-au împletit destinele.

Așa cum o dovedesc limpede apoi alte și alte exponate, secol după secol, și aici, pe platurile covăsnene, populația autohtonă muncește și trăiește, continuîndu-și îndeletnicirile sale tradiționale. Stau mărturie acestor adevăruri sute de exponate — de la cuptorul de ars oale din secolul al IV-lea de la Sf. Gheorghe, de certă tradiție daco-romană, la armele, uneltele agricole și meșteșugărești, ceramica și obiectele cu însemne paleocreștine descoperite la Cernat, Reci, Pădureni, Tîrgu Secuiesc, Poian, Corund din secolele 5—6 ; de la brăzdarul de plug, tiparele de podoabe și vasele de lut de la Eliseni, Filiaș, Sălașuri, Crisvod a înțeles cît de viu era sentimentul demnității, dragostea de libertate a secuilor, pe care-i avusese alături în glorioasa campanie din 1595. De aceea, îndată după intrarea sa în Transilvania, le redă vechile lor libertăți răpite de principii Transilvaniei. Marea înfăptuire a lui Mihai avea să fie statornic sprijinită de secui, iar atunci cînd la Mirăslău, domnul unificator a fost înfrînt, sute de secui aveau să cadă din nou victimă războinicii nobiliare.

Steme de orașe, embleme de bresle, unelte, documente vorbesc în continuare despre hărnicia proverbială a oamenilor acestor locuri, iar chipurile de cărturari — despre oamenii de seamă ridicați din acest ținut. Printre ei, Bod Péter, istoric din veacul al XVIII-lea, autor al unei cărți despre români — semn al interesului cărturarilor secui pentru români, al eforturilor de cunoaștere și înțelegere reciprocă. Reține, de asemenea, atenția un raport al comitatului Trei Scaune, din filele căruia reiese limpede amplul răsunet al răscoalei lui Horea, Cloșca și Crișan în secuime : „Nu se poate ascunde că și țăranii noștri între ei, o mulțime spun mereu : de-ar veni românii răsculați, că și ei li se alătură numaidecît". Dovadă că aceleași erau suferințele, aceleași speranțele celor asupriți.

Două nume — Blaj și Lutița : două locuri cu adînci rezonanțe istorice. Locurile în care s-au adunat spre a se consulta și a-și afirma vrerile lor românii și, respectiv, secuii. Două locuri în care s-a dat glas dorului lor fierbinte de libertate și s-a chemat la colaborare și frăție între neamurile Transilvaniei. Colaborarea nu s-a putut realiza atunci, dar acel an eroic și tragic, 1848, a dovedit, o dată mai mult, cît era de necesară.

Unirea din 1859, războiul de independență din 1877—1878, desăvîrșirea statului național unitar, ilustrate grăitor în muzeu, reprezintă tot atîtea trepte urcate de poporul nostru pentru împlinirea dreptelor sale aspirații naționale. Privim un articol de epocă. El anunță că în parlamentul României întregite, deputatul secui Fay a adus mesajul de adeziune al populației secuiești la mărețul act de la 1 Decembrie 1918, subliniind că, în spiritul tradiționalelor sale legături cu poporul român, secuimea socotește că în noua Românie ea va avea toate condițiile pentru dezvoltarea și afirmarea sa nestînjenită. Gest care se alătura firesc altora asemănătoare prin care naționalitățile conlocuitoare salutau împlinirea secularelor idealuri naționale ale românilor. Sînt legături care aveau să cunoască un puternic avînt prin activitatea Partidului Comunist Român, sub conducerea căruia oamenii muncii, români și secui, au purtat numeroase bătălii de clasă, s-au ridicat la luptă împotriva fascismului și războiului, luptă încununată prin istoricul act din august 1944 și participarea României la războiul antihitlerist.

Cîțiva ani mai tîrziu. Ziarul „Népi Egyseg" („Unitatea populară") își intitula un articol din 1947 : „Viață nouă în secuime". Îndreptățit era acel titlu, căci se simțea și în aceste locuri, altădată încremenite în uitare, un suflu nou, de viață socialistă. Ca și pentru alte județe ale țării, anii care-au trecut de la Congresul al IX-lea au fost și pentru județul Covasna anii cei mai rodnici. Așa cum o atestă exponatele din muzeu, „Epoca Ceaușescu" a însemnat și pentru aceste meleaguri nașterea și dezvoltarea unor mari platforme industriale, crearea a zeci și zeci de mii de noi locuri de muncă, puternica dezvoltare a învățămîntului și culturii în limba maternă, chipul nou al orașelor și satelor. Toate stînd mărturie politicii consecvente a partidului și statului de realizare a deplinei egalități în drepturi a oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate, de afirmare plenară a personalității fiecărui fiu al patriei.

...Vizita prin muzeu se încheie de fapt... în viitor. Căci mai multe panouri vorbesc despre măreție înfăptuiri viitoare, iar acestea vor fi la rîndu-le istorie, căci oamenii acestor locuri, români și secui, au certitudinea că prin munca lor înfrățită ele se vor împlini.

Silviu ACHIM

PACEA — bunul cel mai de preț al omenirii

Expoziție deschisă în sălile Muzeului de artă al Republicii Socialiste România

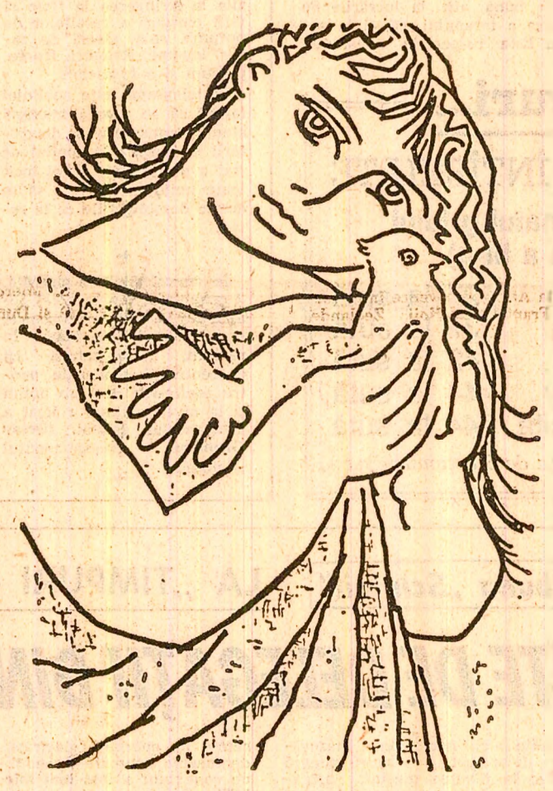

Băloș Silviu : FETIȚA CU PORUMBELUL (tuș)

Puterea cărții

(Urmare din pag. 1)

tea care uită că o aripă a visului de a crea un om nou, eliberat de amorțeală, rutină, prejudecăți aparține și poetului din Mălini, care a scris „Lupta cu inerția" ?

Scriitorul nu este un spectator, iar cartea nu-i o simplă și inocentă figură de stil, ci o vie participare la istoria cetății, la viața oamenilor. În cartea lui Arghezi se aude glasul poetului care a schimbat „sapa-n condei și plugu-n călimară", în poezia lui Goga plînge și se revoltă un popor întreg. Uriașa navă sadoveniană purtînd pe apele timpului toată umanitatea românească este plină de „durerile înăbușite" sau nu ale celor mulți.

Cartea românească durabilă, cartea menită să reziste este născută în echipament de campanie, în haina de luptă a unei inalte misiuni sociale, patriotice, umaniste. Iată de ce cartea aceasta este mereu dorită și așteptată. S-o întîmpinăm cu bucuria versurilor lui Propertius cînd vestea contemporanilor săi faima **Eneidei**, la care Vergiliu încă mai lucra : **„Faceți loc, scriitori romani, faceți loc și voi, grecii, pare că se naște ceva mai măreț decît Iliada".**

Anticii trăiau în metafora revelatoare a verbului „a publica" : a ridica o statuie în loc public.

Oamenii de azi au nevoie de asemenea „statui". Au avut nevoie de ele generațiile de cititori care ne-au precedat : le-au căutat și, cînd au apărut, ei li s-au încredințat cercetîndu-le cu nădejdea de a descoperi semnele propriului lor zbucium lăuntric, le-au pipăit chipurile spre a simți căldura vieții din ele. Firește, nu de o iubire fanatică, de o devoțiune oarbă au nevoie cărțile, oricît de impunătoare ar fi ele. Dar nici seniorul Pococurante nu este cititorul de care au nevoie cărțile adevărate : eroul dezabuzat și sceptic al lui Voltaire, veșnicul nemulțumit de „artele frumoase", afișează o indiferență disprețuitoare față de tablourile lui Rafael și epopeile lui Homer. Cărțile nici n-au nevoie de prețuirea „nobilului venețian" — un jalnic chiriaș al vanității. Ele își deschid corola înțelepciunii și frumuseții la căldura iubirii sincere și înflăcărate a lui Candid (care spune : „ce mare geniu și Pococurante ăsta ! Nimic nu-l place").

Din lungul șir de exemple ale credinței impresionante în adevărul și puterea cărții ne vin în minte doi oameni simpli, țărani, doi mari cititori pe care ce scriitor nu și i-ar dori ? Badea Cîrțan, eroul pribegilor cu desaga de cărți în spinare, „veșnicul colindător de drumuri care geme sub greutatea cărților... le ducea — ne spune Nicolae Iorga — **„cu o adîncă reverență.** Și după **urma lui — scrie mai departe marele istoric — va rămînea aceasta : credința sălbatecă pe care un țăran a avut-o pentru visurile cărturarilor din vremea lui și nemărginita-i evlavie pentru cartea în care vedea numai lumină".**

Ce fel de cărți punem în desaga de pe umerii lui badea Cîrțan ? — iată o întrebare tulburătoare. Cărți care să-l înalțe, să-i deschidă larg orizontul, să dea aripi gîndirii, făcîndu-l să nu le simtă ca pe o povară sau, dimpotrivă, cărți care-i încovoaie umerii sub o greutate ce nu merită să fie purtată ?

În 1936 plugarul Gheorghe Chindriș din Ieudul Maramureșului îi scria unui mare critic român că **„eu totdeauna pe scriitori i-am crezut oameni buni, singurii care m-au făcut și pe mine bun".** Plugarul mărturisește că i-a citit cu sete pe acești „oameni buni" : „Muncesc din greu la coarnele plugului și la sapă, iar seara citesc, dacă am ce... Și-apoi pînă la toamnă nu mai cumpăr cărți că nu am putere..." Acest țăran care de la coarnele plugului trece la lectura lui Rebreanu și Tolstoi și-a vîndut pușinul pămînt ca să-și umple dulapurile cu cărți („tîrfăloage", zice un consătean...). Plugarul Gh. Chindriș înțelesese foarte bine că răutatea este o formă a ignoranței și el se străduia, cu mijloacele sărace de care dispunea, să nu fie rău, adică neștiutor, ignorant, ci un „om bun".

În anii socialismului, acești „oameni de omenie", cititorii „de la coarnele plugului" sau de la strungă, milioane și milioane de oameni ai muncii, despovărați de imaginea sumbră a zilei de mîine, liberi, stăpîni pe destinul lor, prețuiesc cartea bună, cartea adevărată ca pe un semn durabil al libertății lor. Un adevăr ce se cuvine cu atît mai mult relevat în aceste zile cînd ne aflăm în plină desfășurare a **„Decadei cărții".**

Pe vremuri se spunea că a avea carte înseamnă să ai parte. Astăzi, democrația socialistă stipulează din capul locului că **toți** trebuie să aibă parte, iar **partea** aceasta din care fiecare e liber, e chemat să ia cît mai mult devine din ce în ce mai obligatorie, în vreme ce accesul la carte, la valorile ei este deplin și neîngrădit. Producerea și difuzarea cărții ating proporții pe care nici măcar setea năprasnică a vechilor cititori ai cărților din desagă sau dulapuri nu le-ar fi putut imagina. Aceste proporții amplă ale difuzării luminilor cărții dezvăluie o nouă dimensiune a destinului ei contemporan : cartea nu mai este doar un miiloc de delectare, de visare, ci, adîncindu-și menirea de a forma „oameni buni", și-a asumat tot mai mult rolul de modelator, de **instrument de lucru** al progresului fiecăruia, al luptei pentru cucerirea redutelor științei și culturii, al dezvoltării inteligenței umane. Precum Anteu, cartea își sporește puterea de a modela ființa umană din contactul cu solul frămîntat al vieții oamenilor în care își află cele mai trainice rădăcini.

În ochii oamenilor de azi, care nu sînt, nu mai pot să fie simpli cititori de după-amiază, cartea este un partener de dialog, de dezbatere și confruntare.

Indiferent de natura și specificul ei, cartea face parte azi mai mult ca oricînd din **echipamentul de campanie** al omului modern, din tehnologia lui de luptă pentru cucerirea redutelor progresului.

DEMOCRATISMUL

(Urmare din pag. I)

prevină reducerea structurilor organizatorice ale democratismului, la valoarea unor simple elemente decorative ale arhitecturii societății.

Semnificații deosebite are din perspectiva democrației noastre socialiste modul în care sînt adoptate și însușite de popor toate măsurile care privesc dezvoltarea economico-socială a țării. Începînd cu Programul partidului, documentele congreselor sale, legile țării și, în general, deciziile ce privesc problemele majore ale dezvoltării și modernizării economiei, ale perfecționării organizării și conducerii diverselor sectoare de activitate, ale creșterii nivelului de trai — au fost supuse dezbaterii și aprobării unora din cele mai reprezentative organisme statale și politice ale societății și, concomitent, au format obiect de dezbatere și aprofundare în toate colectivele de oameni ai muncii, la toate nivelurile organizării și desfășurării muncii sociale, astfel încît, practic, ele au căpătat girul întregii națiuni. În asemenea condiții, se poate spune, cu adevărat, că politica partidului și statului nostru este însăși politica întregului popor, că ea este hotărîtă de toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate.

Adoptarea, în urma unor ample dezbateri publice, a tuturor măsurilor importante reprezintă numai o etapă a unei firești traiectorii democratice, pe care trebuie să o parcurgă orice hotărîre importantă. Ea se cere completată prin **participarea fiecărui om al muncii la definitivarea programelor de muncă pe care le implică aplicarea măsurilor la înfăptuirea scopului lor fundamental : ridicarea bunăstării întregului popor.** Exigențele democrației noastre socialiste, însăși calitatea cetățeanului de proprietar și prim beneficiar al rezultatelor muncii sale impun ca participarea în această fază hotărîtoare pentru finalizarea oricărei decizii să fie cît mai activă, plină de răspundere și inițiativă, întrucît de această participare, de consecvența cu care respectivele hotăriri sînt traduse în viață depind în fond roadele măsurilor adoptate, efectele lor pozitive pentru cetățeni și pentru economia națională.

Vorbind despre democrația noastră și despre virtuțile ei reale, ne vine în minte situația din alte țări, unde mii și milioane de oameni, îndeosebi tineri, nu au de lucru, își irosesc forțele nu pentru a făuri ceva, ci pentru a-și căuta o slujbă ; și, mai ales, ne vin în minte aprecierile unor autori care, într-un fel sau altul, fac apologia acestor realități, modelului liberal al democrației, libertăților pe care le-ar asigura acesta. Cerințele umanismului și adevărului ne îndeamnă, ne obligă să arătăm că lipsa dreptului la muncă, adică a acelui drept care este condiția de bază pentru împlinirea țelului fundamental al democrației — dezvoltarea personalității umane — face iluzorie o serie de alte drepturi, chiar dacă acestea sînt înscrise în constituție sau în alte legi, restrînge considerabil sfera lor de manifestare. Dreptul la muncă este, neîndoielnic, dreptul democratic prim și fundamental, iar absența lui în țările capitaliste dezvoltate pune în lumină discrepanța tot mai evidentă dintre vorbă și realitate, dintre drepturile cetățeanului de care mass media fac mare caz și ceea ce oferă viața socială omului simplu. Amplificată de permanentizarea crizei economice, această situație alimentează o serie de măsuri de restrîngere a drepturilor democratice cîștigate prin lupta maselor, de limitare a participării cetățeanului la procesul de adoptare a hotărîrilor, recurgerea chiar la acțiuni de intimidare — recrudescența terorismului fiind ilustrativă.

În această perspectivă apare cu atît mai evidentă consecvența democrației noastre socialiste în promovarea spiritului dreptății și echității sociale, în asigurarea unor drepturi și libertăți reale, în valorificarea experienței și capacității oamenilor muncii în vastul proces istoric de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Iar în toate acestea își găsesc expresie, odată mai mult, umanismul politicii partidului comunist, dinamismul, profunzimea și rigoarea științifică cu care el conduce societatea românească.

ADNOTĂRI • ADNOTĂRI • ADNOTĂRI • ADNOTĂRI

CHIPUL TINEREȚII

O istorie ilustrată a mișcării noastre pionierești este lucrarea „Prelvind drapelul falnicelor tradiții" de Elisabeta Ioniță, *tipărită la* Editura politică. *Autoarea stărue asupra contribuției celor aflați la vîrsta copilăriei și a adolescenței, vîrste ale elanurilor generoase, la înfăptuirea unor mari deziderate naționale, asupra participării copiilor, izvorîtă din nevoia acut receptată de dreptate și egalitate socială, la lupta revoluționară a partidului, asupra preocupării stăruitoare a partidului, aflat în adîncă ilegalitate, pentru ca tinerele generații să se formeze în spiritul idealurilor comuniste, să crească integre, dîrze, însuflețite de dragoste pentru adevăr, libertate și dreptate.*

Cititorul întîlnește aici numele a zeci și zeci de tineri eroi aflați în tranșeele războiului de independență, ale marelui război pentru întregirea neamului, pe barîcadele insurecției ori în primele linii ale frontului antihitlerist — mărturie că în vlăstarele acestui popor sălășluiau tari simțăminte de iubire pentru țara și glia străbună, iar aceasta era semnul limpede că avînd un asemenea tineret, viitorul acestui popor se află în mîini sigure. După cum sînt prezente în lucrare numele și faptele — aureolate de nimbul cutezanței și curajului exemplar — ale unor tineri revoluționari care s-au aflat la datorie, nu o dată plătind cu prețul vieții, acolo unde se purtau aspre încleștări de clasă conduse de partid. Cartea se încheie cu o amplă trecere în revistă a mișcării pionierești din anii noștri, dînd relief statornicei grîji a partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru copiii patriei, pentru viitorul acestuia.

Peste 150 de fotografii și desene, facsimile ale unor documente și extrase de presă ilustrează bogat și sugestiv o istorie de peste 100 de ani de la primii pași ai organizației „Micii Dorobanți", constituită în epoca războiului de independență, și pînă la efervescența și multilateralu activitate pionierească de astăzi. O carte, așadar, despre chipul tinereții entuziaste și generoase, așa cum, frumos și curat, a fost în tot acest răstimp, așa cum este și astăzi.

A. SILVIU

PUNCTUL PE „I"...

Ceea ce surprinde și contrariază de la început în placheta de versuri „Melancolia trandafirului albastru" sînt trecerile bruște, adevărate tumbe de acrobat, de la o stare la alta, de la un gînd la altul. Impresia generală de fragmentare voită este întreținută de o confuzie, deloc nouă, după care poezia se naște și trălește exclusiv la nivelul cuvîntului, este o pură „aventură" a limbajului. Logica internă sau, după păreri mai recente, structura interioară nefiind scopul final al poeziei, ea poate să și lipsească. Asemenea considerente par a fi condus și imaginația poetică a autoarei, Ana Selena, volumului amintit, deoarece altfel nu ne putem explica cum versuri proaspete, cu reală forță emotivă și de comunicare, sînt copleșite de altele cu totul străine de enunț sau, în alte locuri, de context, care, departe de a surprinde sau a incita pe cititor, îl pun în fața unor alambicate și, în realitate, ieftine procedee de mult catalogate și trecute la capitolul deșeurilor lirice. Suferind **„de prea multă autobiografie"**, versurile consemnează teribilisme încoerente : **„Striviți-mă zilnic cu nonstopuri, / Abonați-mă la porțile spitalelor, / Fără nume, fără acte, fără mamă ! / Puneți prețul la tombola balurilor".**

Din strofele izbutite s-ar părea că autoarea este o natură sentimentală și elegiacă, însă imperecherile de cuvinte neinspirate produc o altă impresie: **„Am fumat prea mult, / M-am risipit în teorii le lui Freud"**, sau **„Pe onoarea sihăstriei tatei, / C-am să cumpăr cerul din hoții"**, culminînd cu adevărate enunțuri eliptice mimînd adîncimea : **„Șah, Șoc / Traume / Iubim".** Fără îndoială, cum spune autoarea, **„fiecare cu hobiul lui"** : se poate ca **„toată noaptea"** să fie **„sculptat chipul unei molii".** Dacă n-am crede că **„păsările scot pe nări / un albastru intens"** vom fi, în schimb, de acord cu autoarea cînd cere altora și, sperăm, sieși : **„Simplificați poezia / Să poată fi înțeleasă / Ca o algebră !".** Dar cum s-o simplifici cu versuri cum sînt cele citate ?

În **„Punctul pe i"**, autoarea mărturisește: **„Într-o zi am învățat că se poate, / În cealaltă zi am înțeles că nu se poate".** Intrebarea este în care zi au fost scrise versurile ? Și în care zi au fost aprobate pentru tipar ?

Emil VASILESCU

„ȘĂGALNIC ȘI TOTUȘI ALARMANT..."

Rolul comentariului specializat a crescut pe măsura dorinței de a exprima, de a explica privitorului mai puțin familiarizat cu limbajele artei moderne, variate demersuri artistice. Critica și-a asumat acest rol dificil de a stabili legătura între cîștigurile de ordinul expresivității acumulate decenii de-a rîndul de artiști și spectatorul contemporan al operelor. Cum se manifestă, concret, complicitatea dintre știința artistului și spectatorul operei ? Și despre ce fel de știință este vorba într-o imagine, fie ea pictură, grafică sau sculptură, care n-are alte resurse de exprimare decît acelea furnizate de jocul propriilor iluzii optice ? Fantezia spectatorului își spune, adesea, rolul hotărîtor. Nu numai a spectatorilor, ci uneori și a comentatorului.

Dacă este adevărat că există o critică artistică, al cărei scop nu este neapărat descoperirea operei, ci transfigurarea acesteia, comunicarea valorii și propagarea ei în conștiințe printr-un proces de re-creare tot atît de adevărat este că asistăm uneori la comentarii improvizate, cu efecte deseori hilare. Vorbindu-ne, de pildă, despre universul tematic al lucrărilor unui bine cunoscut și apreciat grafician contemporan, un comentator afirmă, în unul din ultimele numere ale revistei **Arta**, că **„aduce din penumbre femei făcătoare de minuni, benign nefaste și insinuant seducătoare".** Plăsmuite în tainițele „forului interior", ne spune autorul, **„chipurile sau formele pe care artistul le-a văzut, le-a visat sau, mai degrabă, le-a asistat la naștere"** determină **„nebulozitatea, luminile și umbrele incomplet decise", „delineerile discontinue"** și **„pasaje indistincte".** Cititorul află, în încheiere, că personajele reprezentate de acest (foarte apreciat dealtfel) autor **„sînt niște jucători care se joacă într-un fel șăgalnic și totuși alarmant cu visele autorului ! Nu mustăți, ci plete frunzișuri, spulberate de curenți neștiuți".**

La fel de șăgalnic pare a se juca și comentatorul cu proprile-i cuvinte, dar și cu speranțele cititorilor de bună credință, dornici să afle dacă lucrările conțin sau nu valori ale sensibilității moderne cu adevărat viabile și care este semnificația lor. Dacă însă **„jucătoarele se joacă într-un fel șăgalnic"**, nu rămîne mai puțin „alarmant" acest „stil critic" care se promovează uneori cu o consecvență demnă de o cauză mai bună.

Marina PREUTU

Carnet COTIDIAN

Relatări ale reporterilor și corespondenților „Scînteii"

■ În industria județului **Bistrița-Năsăud** s-a realizat în acest an o importantă economie de energie electrică. Economie care echivalează cu consumul de energie electrică pe o jumătate de an al Combinatului de prelucrare a lemnului Bistrița.

■ S-au încheiat lucrările de construcții-montaj la stația meteorologică de pe muntele Nemira, ultima din cele 7 stații care formează sistemul automat de avertizare hidrometeorologică din județul **Bacău.** Transportul tuturor materialelor și utilajelor a fost efectuat cu elicopterul, întrucît nu există nici o cale de acces pînă în vîrful muntelui.

■ La **Deva** a fost dată în folosință, cu 35 de zile înainte de termen, o nouă fabrică de piine. Ea este dotată cu instalații moderne românești și are o capacitate de 30 de tone piine în 24 de ore.

■ Prin asimilarea unor produse noi, piese de schimb și echipamente, muncitorii și specialiștii din cadrul laminorului de benzi electrotehnice al Combinatului de oțeluri speciale **Tîrgoviște** au redus importurile cu circa 35 milioane lei pe an. Dar cifra crește de la o lună la alta, acțiunea fiind în plină desfășurare.

■ Supusă unui test, o pereche de pantofi tip „Sport", aleși, prin sondaj, dintr-un lot de 2,5 milioane perechi fabricate de Întreprinderea „Progresul" din **București** pentru fondul pieței și export, a rezistat la un parcurs de 2 500 km. Ei au fost purtați de un pasionat al drumețiilor — Ilie Constantin. Specialiștii care au analizat calitatea respectivilor pantofi au stabilit că ei sînt încă... buni de purtare.

■ În sfîrșit, după o așteptare de cîțiva ani, liftul de la blocul turn 93 din centrul municipiului **Vaslui** a fost montat. Dar atît acesta, cît și altele de la blocurile vecine mai mult stau decît funcționează.

■ Prin aplicarea unui program concret de măsuri privind modernizarea fluxului tehnologic, creșterea indicelui de utilizare a mașinilor și a productivității muncii, colectivul întreprinderii de mobilă **Rîmnicu Sărat** și-a onorat înainte de termen contractele la export pe primele 10 luni ale acestui an.

■ La intrarea în municipiul **Baia Mare** dinspre Satu Mare și-a început activitatea un nou complex „Dacia-service" pentru posesorii de autoturisme. El a intrat în funcțiune cu trei săptămîni mai devreme. Tot mai devreme îl consemnăm și noi în rubrica de față.

■ La panoul-program al grădinii cinema din municipiul **Călărași** se află un afiș pe care scrie cu litere de-o șchioapă : „Defecțiune tehnică". Cei care se opresc în fața panoului sînt puși în încurcătură : rulează filmul „Defecțiune tehnică" sau organizatorii au necazuri ? Pentru că afișul a stat acolo toată vara...

■ La Ilia, viitor centru urban al județului **Hunedoara,** a fost dat în folosință complexul turistic „Mureșul", unitate a cooperației de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor. Complexul dispune de restaurant, cafe-bar și hotel cu camere modern mobilate.

■ Un nou pasaj rutier pe sub calea ferată a fost dat în funcțiune în municipiul **Satu Mare,** pe o arteră de intensă circulație, care cunoaște ea însăși importante modernizări. În sfîrșit, șoferii nu mai așteaptă la barieră...

Cronica zilei

Simbătă, tovarășul Gheorghe Caranfil, ministrul industriei chimice, a avut o întrevedere cu Miroslav Kapoun, ministrul industriei din Republica Socialistă Cehă.

Cu acest prilej a avut loc o analiză cu privire la găsirea de noi posibilități de creștere a schimburilor de produse, precum și lărgirea cooperării în interes reciproc.

În timpul vizitei efectuate în țara noastră, oaspetele ceh a mai avut întrevederi la Ministerul Industriei Ușoare, Ministerul Industriei Construcțiilor de mașini și Ministerul Industriei de Mașini-Unelte, Electrotehnică și Electronică.

★

Simbătă la amiază s-au încheiat lucrările celui de-al XV-lea Simpozion danubian de științe neurologice, prestigioasă manifestare științifică desfășurată pentru prima oară în România, sub egida Consiliului simpozioanelor danubiene, cu sediul la Viena.

Au luat parte academicieni și alți oameni de știință, cadre didactice universitare, cercetători, medici din țara noastră, precum și reputați specialiști din străinătate.

Timp de trei zile, participanții au dezbătut 170 rapoarte și comunicări științifice care au abordat o bogată problematică de specialitate. Școala românească de neurochirurgie a fost prezentă cu valoroase lucrări ce au evidențiat aportul tratamentului chirurgical la remedierea ischemiei cerebrale.

Concomitent s-au desfășurat lucrările celui de-al VI-lea simpozion național de neurologie, ca o secție a simpozionului danubian. (Agerpres)

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT

FOTBAL : Sportul studențesc — alte două puncte în deplasare

Ieri, la Constanța, în fața echipei locale, Sportul studențesc a mai cîștigat un meci „în deplasare", cu 2—0 (1—0), prin marcatorii săi obișnuiți, Mircea Sandu și Florin Grigore, iar acum așteaptă rezultatul derbiului Steaua — Dinamo, pentru a vedea dacă va recuceri sau nu primul loc în clasament. O victorie pe teren străin, de astă dată, mai surprinzătoare, a realizat Chimia Rîmnicu Vîlcea, care a întrecut, la Iași, pe Politehnica, scor 1—0 (1—0). Jiul a reușit, pentru a doua oară consecutiv, un scor egal în deplasare, acum, la Oradea : F. C. Bihor — Jiul 1—1 (1—0). În creștere de rezultate pozitive se află și C. S. Tîrgoviște, ieri, 0—0 la Bacău. În rest, au învins gazdele : F. C. Olt — Politehnica Timișoara 2—0 (2—0), F. C. Argeș — A.S.A. 1—0 (1—0) și F.C.M. Brașov — F. C. Petrolul 5—1 (2—1), probabil scorul etapei.

Mai mult decît punctele pierdute de unele echipe gazde, surprind cîteva acte de indisciplină — proteste vehemente ale unor jucători din ambele echipe față de deciziile arbitrului, la Iași, și jocul prea dur, sancționat cu trei cartonașe galbene, la Constanța. Asta după ce, chiar în această săptămînă, s-au dictat sancțiuni destul de severe împotriva unor jucători, iar o consfătuire cu toți factorii responsabili din fotbal a atras din nou atenția cluburilor, antrenorilor și jucătorilor asupra necesității întronării imediate a celei mai desăvîrșite discipline pe terenurile de sport.

Azi, la ora 15, se vor juca cele mai interesante partide ale etapei : la Hunedoara, F. C. Corvinul — Universitatea Craiova, adică un derbi între performerele noastre în „Cupa U.E.F.A." ; la București, Steaua — Dinamo. Aceste meciuri vor fi televizate direct. La radio, se vor efectua transmisii alternative ale reprizelor secunde din ambele întîlniri de la ora 16.

În cîteva rînduri

● În prima zi a campionatelor mondiale masculine de volei, competiție ce se desfășoară în mai multe orașe din Argentina, s-au înregistrat următoarele rezultate : **grupa C :** Italia — Australia 3—0 (15—1, 15—1, 15—8) ; Canada — R. D. Germană 3—0 (15—12, 15—6, 15—10) ; **grupa E :** R. P. Chineză — Franța 3—0 (15—10, 15—5, 17—15) ; Coreea de Sud — Finlanda 3—1 (16—14, 15—12, 14—16, 15—11).

Echipa României, care evoluează în grupa D, va întîlni în primul joc formația Poloniei.

● La Perth (Australia), în semifinalele „Cupei Davis" la tenis, echipa S.U.A. conduce cu 3—0 în fața selecționatei Australiei și s-a calificat pentru finala competiției. În partida de dublu, cuplul John McEnroe — Peter Fleming a întrecut cu 6—2, 6—2, 3—6, 8—6 perechea Peter McNamara — Paul McNamee.

În cealaltă semifinală, care se desfășoară la Aix-en-Provence între formațiile Franței și Noii Zeelande, după două zile de întreceri scorul este favorabil cu 2—1 tenismanilor francezi. În partida de dublu, victoria a revenit oaspeților : Chris Lewis, Russell Simpson — Yannick Noah, Henri Leconte 6—3, 9—7, 6—4.

Azi, în campionatele naționale de rugbi, hochei și handbal

În cea de-a VII-a etapă a campionatului de rugbi : Steaua — Știința Cemin Baia Mare, Rapid — R. C. Sportul studențesc, Universitatea Timișoara — C.S.M. Sibiu, Gloria Arad — R. C. Grivița roșie, Politehnica Cluj-Napoca — Dinamo București, Politehnica Iași — Farul, Știința Petroșani — Rulmentul. Înaintea acestei etape, Farul și Steaua se găsesc la egalitate de puncte (18 p) în fruntea clasamentului.

Astăzi după amiază, la București începe cel de-al doilea turneu al campionatului de hochei, cu cele mai interesante meciuri : S.C. Miercurea Ciuc — Dunărea Galați (ora 15) și Steaua — Dinamo (ora 17,30) ; clasamentul are în frunte pe Steaua (12 p), urmată de S. C. Miercurea Ciuc și Dinamo (cîte 6 p) și Dunărea Galați (fără nici un punct).

După gravele abateri de la sportivitate, înregistrate în primul turneu, abateri sancționate destul de prompt de federație, dar nu și destul de sever, publicul bucureștean așteaptă din partea celor patru formații preocupări exclusive pentru hochei de calitate și atitudinea cea mai sportivă din partea tuturor jucătorilor și antrenorilor.

În etapa a X-a a campionatului de handbal, multe meciuri interesante, în frunte cu derbiul H. C. Minaur — Steaua. Dorim ca nici la Baia Mare, nici în celelalte săli în care vor avea loc meciurile divizionare să nu se mai petreacă acte de indisciplină și chiar huliganice, așa cum s-au semnalat, din păcate, în etapa trecută, în sala de la Timișoara.

Iată celelalte meciuri : Universitatea Craiova — C.S.M. Borzești, Universitatea Cluj-Napoca — Dinamo Brașov, Relonul Săvinești — Constructorul Arad, Independența Mîrșa — Constructorul Oradea, Dinamo București — Politehnica Timișoara.

Înaintea acestei etape, în clasament conduce Steaua (27 p), urmată de H. C. Minaur (24 p).

tv

PROGRAMUL 1

8,00 Teleșcoală
8,30 Almanahul familiei
9,00 De strajă patriei
9,30 Bucuriile muzicii
10,00 Viața satului.
11,45 Lumea copiilor
13,00 Album duminical ■ Telex ■ Umor și muzică, desene animate, faptul divers, reportaje, actualități cultural-artistice, melodii populare ■ 15,00 — Telesport. Fotbal : Steaua — Dinamo și Corvinul Hunedoara — Universitatea Craiova. Transmisiuni directe alternative de la București și Hunedoara ■ 17,20 — Floarea din grădină. Spectacol-concurs realizat la Teatrul de vară din Bacău
18,35 Micul ecran pentru cei mici
19,00 Telejurnal ■ Sport
19,25 Călătorie prin țara mea
19,50 Cîntarea României. De pe marea scenă a țării pe micul ecran. Județul Gorj
20,40 Film artistic : „Vremea canalilor". Premieră pe țară
22,20 Telejurnal
22,30 Studioul muzicii ușoare

PROGRAMUL 2

13,00 Concert de prînz
14,00 Teatru TV. „Simbătă la Veritas"
15,50 Clubul tineretului
16,35 Desene animate
17,00 Serata muzicală TV
19,00 Telejurnal ■ Sport
19,25 Telerama
19,55 Serata muzicală TV. (continuare)
21,10 Foarte bine
21,30 Jaz în nocturnă
22,20 Telejurnal
22,30 Melodii îndrăgite

LUNI 4 OCTOMBRIE 1982

PROGRAMUL 1

15,00 Telex
15,05 Emisiune în limba maghiară
17,50 1001 de seri
20,00 Telejurnal
20,20 Panoramic economic
20,50 Cadran mondial
21,10 Film în serial : „O nouă primăvară" — Ultimul episod
21,50 Telejurnal

PROGRAMUL 2

15,00 Telex
15,05 Cenacluri ale tineretului
16,00 La început de săptămînă
20,00 Telejurnal
20,20 Moștenire pentru viitor
21,50 Telejurnal

VĂ INFORMĂM DESPRE :

DIVERSIFICAREA REȚELEI MAGAZINELOR COOPERAȚIEI MEȘTEȘUGĂREȘTI

Intrucît cooperația meșteșugărească își lărgește continuu rețeaua de unități, am solicitat tovarășului Constantin Huștea, director în UCECOM, unele amănunte în această direcție.

— În primul rînd, cooperația meșteșugărească dispune în momentul de față de circa 1 700 unități de prezentare și desfacere, amplasate în toate localitățile urbane ale țării — ne-a spus interlocutorul. Profilul lor — desfacerea întregii game de produse realizate de unitățile meșteșugărești : obiecte de artă populară și artizanat, articole de uz casnic și gospodăresc, mobilă și articole din lemn, confecții, tricotaje, încălțăminte, produse de marochinărie etc. Prin ce se deosebesc aceste magazine de prezentare ale cooperației meșteșugărești de unitățile comerciale obișnuite ? De regulă, ele ar trebui să ofere cumpărătorilor — și în multe cazuri chiar oferă — noutățile de ultimă oră ale atelierelor de producție. În paralel, aceste magazine desfac și articole din producția curentă a cooperației și a celorlalți producători locali ori din județele învecinate. Anual, prin rețeaua de prezentare punem la dispoziția populației mărfuri de peste 2 miliarde lei.

— Ce măsuri se au în vedere pentru individualizarea mai pregnantă a rețelei de magazine aparținînd cooperației meșteșugărești ?

— Cu puțin timp în urmă s-a stabilit un nou nomenclator de organizare și dezvoltare a rețelei proprii de magazine, prin care se are în vedere delimitarea cîtorva tipuri distincte de unități : **magazine universale județene** — care să ofere întreaga gamă de produse realizată în cadrul județului ; **magazine „Romartizana"** și **„Moda"** — cu produse unicat și în serii foarte scurte ; **magazine tip „butic"** — cu produse de calitate extra și lux ; **magazine specializate** pe mai multe grupe de produse ; **unități tip bazar** — amplasate pe artere comerciale, în cartiere și piețe, în zonele industriale ; **chioșcuri și tonete** (permanente sau sezoniere), **expoziții cu vînzare** etc. Conjugînd efortul lucrătorilor din unitățile de prezentare cu preocuparea meșteșugarilor din atelierele de producție pentru continua diversificare a ofertei de mărfuri, dorim să expunem în rafturile magazinelor o gamă mereu îmbunătățită de produse, la nivelul cerințelor și exigențelor publicului cumpărător.

Mihai IONESCU

RĂSFOIND PRESA STRĂINĂ

„LE FIGARO" : Redescoperirea sticlei ca material al viitorului

Într-un ciclu de articole intitulat „PRIMĂVARA MATERIALELOR" și consacrat materiilor prime care vor fi folosite cu precădere în viitor de industrie, ziarul „Le Figaro" publică textul de mai jos în care se ocupă de așa-numitele „compozite", adică materiale formate din elemente foarte diferite, abundente și ieftine, menite să devină înlocuitori favoriți ai metalelor :

„De cîțiva ani palele elicopterelor companiei franceze „Aerospațiala" nu mai sînt confecționate din metal, ci din „compozite" : fibre minerale țesute într-o manieră complexă înainte de a fi învelite în rășină. La fel, un alt „compozit", pe bază de elastomere și de folițe de metal, elicopterele franceze și-au văzut înlocuite capetele de rotor — organ delicat de întreținut, fiind compus dintr-un mare număr de piese — printr-un singur element care nu necesită nici un fel de întreținere. „O veritabilă revoluție care a lichidat handicapul longevității limitate caracteristic elicopterelor" — se afirmă de către specialiștii de la „Aerospațiala" în legătură cu „compozitele" care au început să cîștige tot mai mult teren în întregul sector aeronautic.

Cu „compozite" pe bază de carbon s-a ajuns deja la fabricarea în serie a sistemului de frînare a avionului „Miraj 2 000". Dar cu „compozite" mai ieftine, se încearcă acum fabricarea scaunelor și a garniturilor interioare ale aparatelor destinate aviației comerciale. În cîțiva ani, cu structuri țesute și învelite al căror mijloc de fabricație se studiază în serie, va veni rîndul să se producă fuselajul și aripile, potrivit unui proces de natură să sporească interesul pentru aviația ușoară. Căci, desigur, aparatele cîntărind mai puțin vor consuma mai puțin carburant.

Neîndoielnic, materialele „compozite" își vor demonstra în modul cel mai spectaculos toate posibilitățile în sectorul **automobilului.** Practic, automobilele de după 1990 nu vor mai comporta deloc aliaj metalic.

În Statele Unite, compania „Ford" a întocmit „portretul-robot" al unui automobil confecționat din „compozite". Ceea ce a permis să se descopere cîștigul în greutate care s-ar putea obține : de pildă, o carcasă din oțel care cîntărește 207 kg ajunge la 94 kg (cîștig în greutate : 60 la sută) cu structuri formate din amestec de fibre de sticlă și rășini. La nivelul șasiului se poate trece de la 127 la 93 kg (27 la sută cîștig) datorită unor „compoziți" mai rezistenți pe bază de carbon.

Mergîndu-se mai departe, acest studiu demonstrează că materialele „compozite" se vor instala de fapt în toate elementele automobilului : antișocul format din materiale plastice ieftine nu va cîntări decît 10 kg piesa (față de 25 kg în prezent), în timp ce ușile vor trece de la 70 la 20 kg. Roțile confecționate din „compozite" pe bază de carbon nu vor cîntări în total decît 22 kg față de minimum 41 kg în cazul roților metalice — ceea ce va fi, desigur, foarte agreabil în caz că ar fi necesară schimbarea roții. De fapt, se poate obține un vehicul a cărei greutate totală nu va depăși 300 kg, în timp ce în prezent minimul de greutate este de 620 kg.

Și, desigur, aceleași posibilități se vor aplica **camioanelor** cu rezultate încă și mai evidente ; dacă sistemul de frînare al unei mașini grele cîntărește acum 700 kg, el nu va depăși 135 kg. Unul dintre responsabilii Departamentului de cercetări al Regiei Renault arată că „Renault" produce în fiecare zi 10 000 de piese pornind de la acest gen de materiale. Pentru el nu există nici o îndoială : „în scurtă vreme vor apărea și piese de caroserie din «compozite», iar într-un termen nu mai mare de 6 ani va veni rîndul și pieselor mecanice".

În ce privește economia de carburant, la Peugeot se consideră că 100 kg cîștigate în greutatea unei mașini reprezintă o jumătate de litru de benzină mai puțin la suta de kilometri.

În motoare, „compozitele" vor juca un dublu rol : ele vor permite, desigur, să se cîștige în greutate ; dar aportul lor cel mai important se va situa fără îndoială la nivelul rezistențelor și al randamentului. Aceasta datorită unui fel de „compozite" denumite ceramice : structuri care promit era motorului... de sticlă, sau mai exact din siliciu întărît prin fibre de sticlă, din grafit sau de carbură de siliciu. **„Avantajul acestor materiale — o incomparabilă rezistență la uzură și o comportare perfectă la temperaturi foarte înalte"** — explică un specialist care afirmă că „folosirea acestor materiale deschide perspectiva realizării de motoare capabile să funcționeze la 1 200 grade, fără lubrificare".

Desigur, în acest domeniu nu este vorba de realizări de azi pe mîine (rămîne ca acest gen de materiale să se producă la prețuri compatibile cu acelea din sectorul automobilului). Mai curînd, se poate vorbi că cercetările vor necesita un deceniu. Dar la capătul acestui deceniu se va dispune de motoare cu capacități într-adevăr revoluționare. Căci, deocamdată, aliajele utilizate nu suportă nicidecum temperaturi peste 300 grade. Ceea ce face să se piardă o mare parte din puterea energetică a benzinei prin circuitul de răcire. Și acest gen de „ceramice" se vor dovedi, practic, inuzabile. Specialiștii au la ce să viseze : **„În prezent se păstrează un automobil la care te-ai decis să-i schimbi motorul. În zece ani s-ar putea să fie invers",** apreciază un inginer care adaugă că această realizare merită toate eforturile, căci odată cu „compozitele" mașinile nu vor mai fi amenințate de coroziune — principala cauză de îmbătrînire a automobilelor".

cinema

■ **Femeia din Ursa Mare :** SCALA (11 03 72) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15, MELODIA (12 06 88) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15, FLAMURA (85 77 12) — 9 ; 11 ; 13,15 ; 15,30 ; 17,45 ; 20.

■ **Un saltimbanc la Polul Nord :** VICTORIA (16 28 79) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15, EXCELSIOR (65 48 45) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15, FAVORIT (45 31 70) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15.

■ **Sub patru steaguri :** PATRIA (11 86 25) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15.

■ **Cine iubește și lasă :** GRIVIȚA (17 08 58) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20, ARTA (21 31 86) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20.

■ **Așteptînd un tren :** STUDIO (59 53 15) — 10 ; 12 ; 14 ; 16 ; 18 ; 20, VOLGA (79 71 26) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15.

■ **Ultimul cartuș : MUNCA** (21 50 97) — 15 ; 17,15 ; 19,30.

■ **Bunul meu vecin Sam :** PARC-HOTEL (17 08 58) — 19.

■ **Întîlnirea :** COSMOS (27 54 95) — 9,30 ; 11,30 ; 13,30 ; 15,30 ; 17,30 ; 19,30.

■ **Valentina :** CENTRAL (14 12 24) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20.

■ **Teheran '43 ; TIMPURI NOI** (15 61 10) — 9 ; 12,15 ; 16 ; 19.

■ **Piratii secolului XX :** BUZEȘTI (50 43 58) — 9 ; 11 ; 13 ; 15 ; 17 ; 19, la grădină — 19, FLACĂRA (20 33 40) — 15,30 ; 17,30 ; 19,30.

■ **Rapidul 34 :** DACIA (50 35 94) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20.

■ **Piedone africanul :** PALATUL SPORTURILOR ȘI CULTURII (75 77 20) — 18.

■ **Nu este vorba de dragoste :** COTROCENI (49 48 48) — 15,30 ; 17,45 ; 20.

■ **Războinarea :** MIORIȚA (14 27 14) — — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20.

■ **Cinci pentru infern** — 15,30 ; 17,30 ; **Un om trăind în viitor** — 19,30 : VIITORUL (11 48 03).

■ **Escadronul husarilor zburători :** LUCEAFĂRUL (15 87 67) — 9 ; 12 ; 16 ; 19.

■ **Expresul colonelului Von Ryan :** CAPITOL (16 29 17) — 8,30 ; 10,45 ; 13,15 ; 15,45 ; 18 ; 20,30, la grădină 19.

■ **I se spunea Buldozerul :** BUCUREȘTI (15 61 54) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15, MODERN (23 71 01) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15, la grădină — 19.

■ **Noi aventuri pe vasul Poseidon :** FESTIVAL (15 63 84) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15, GLORIA (47 46 75) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15.

■ **Fabio magicianul** — 9 ; 10,45 ; 12,30 ; **Cinele electronic** — 14,15 ; 16,15 ; 18,15 ; 20 : DOINA (16 35 38).

■ **Cursă infernală :** FEROVIAR (50 31 40) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15, FLOREASCA (33 29 71) — 9 ; 11 ; 13 ; 15,30 ; 17,45 ; 20, GRĂDINA GLORIA (47 46 75) — 19.

■ **Sphinx :** UNION (13 49 04) — 9,30 ; 11,30 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20.

■ **Safari Express :** LIRA (31 71 71) — 15,30 ; 17,45 ; 20, la grădină — 19.

■ **Colosul din Rhodos :** DRUMUL SĂRII (31 28 13) — 15,30 ; 18,30.

■ **Provocarea dragonului :** FERENTARI (80 49 85) — 15,30 ; 17,30 ; 19,30, PACEA (60 30 85) — 11 ; 15,30 ; 17,30 ; 19,30.

■ **Acel blestemat tren blindat :** GIULEȘTI (17 55 46) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20, GRĂDINA FESTIVAL (15 63 84) — 19.

■ **Gozian :** AURORA (35 04 66) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,15, TOMIS (21 49 46) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18,15 ; 20,30, la grădină — 19.

■ **Tess :** CULTURAL (83 50 13) — 9 ; 12 ; 16 ; 19.

■ **O fată fericită :** POPULAR (35 15 17) — 15 ; 17,15 ; 19,30.

■ **Contrabandiștii din Santa Lucia :** PROGRESUL (23 94 10) — 16 ; 18 ; 20, GRĂDINA LUCEAFĂRUL (15 87 67) — 19.

■ **Apașii :** GRĂDINA ARTA (21 31 86) — 19.

■ **A fost o dată un Hollywood :** ARENELE ROMANE (75 77 20) — 18,45.

teatre

■ Teatrul Național (14 71 71, sala mică) : **Generoasa fundație** — 10 ; **Hagi Tudose** — 15 ; **Filumena Marturano** — 20 ; (sala Atelier) : **Act venețian** — 10,30 ; **Gimnastică sentimentală** — 15,30 ; **Ifigenia** — 19,30.

■ Filarmonica „George Enescu" (16.00.60, Ateneul Român) : **Recital de pian Therrese Dussaut (Franța)** — 19,30.

■ Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala Schitu Măgureanu, 14 75 46) : **O zi de odihnă** — 10 ; **Voluptatea onoarei** — 15 ; **Amintiri** — 19,30 ; (sala Grădina Icoanei, 12 44 16) : **Poezia muzicii tinere** — 10 ; 19,30 ; **Infidelitate conjugală** — 15.

■ Teatrul Mic (14 70 81) : **Să îmbrăcăm pe cei goi** — 19,30.

■ Teatrul Foarte Mic (14 09 05) : **Stop pe autostradă** — 20.

■ Teatrul de operetă (13 98 48) : **Oklahoma** — 10,30 ; **Mam'zelle Nitouche** — 19,30.

■ Teatrul de comedie (14 64 60) : **Măseaua de minte** — 10 ; 19,30 ; **Există nervi** — 15.

■ Teatrul „Nottara" (59 31 03, sala Magheru) : **Idioata** — 19,30 ; (sala Studio) : **Inele, cercei, bețeală** — 19.

■ Teatrul Giulești (sala Majestic, 14 72 34) : **Opinia publică** — 15 ; **Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă** — 19,30.

■ Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (15 56 78, sala Savoy) : **Funcționarul de la Domenii** — 19,30 ; (sala Victoria, 50 58 65) : **Belmondo al II-lea** — 19,30.

■ Teatrul „Ion Vasilescu" (12 27 45) : **Joc dublu** — 19,30.

■ Teatrul „Ion Creangă" (50 26 55) : **Și cu Daniela, zece !** — 10,30.

■ Circul București (11 01 20) : **Zoocirc** — 10 ; 16 ; 19,30.

■ Teatrul „Țăndărică" (15 23 77) : **Tigrișorul Petre** — 10 ; 12 ; (sala Teatrului „Ion Vasilescu") : **Aventurile lui Plum-Plum** — 11.

expoziții

■ Muzeul de artă al Republicii Socialiste România (parter) : **Micaela Eleutheriade,** pictură ; (etajul II) : **„Pacea — bunul cel mai de preț al omenirii"** — expoziție de grafică românească contemporană ; (etajul III) — **expoziție de covoare turcești, sec. XVI—XIX.**

■ Muzeul colecțiilor : **Expoziția donațiilor din ultimul timp.**

■ Sălile Dalles : **„Noutăți în arta plastică iugoslavă a anilor '70"** — expoziție de pictură, sculptură și grafică ; expoziție de **acuarele din Republica Democrată Germană.**

■ Galeria Simeza : **Alexandru Călinescu-Arghira** — sculptură.

■ Galeria Galateea : **Vittorio Holtier,** pictură.

■ Galeria Eforie : **Traian Apostolescu,** pictură.

■ Galeriile „Căminul artei" (parter) : **Mihaela Constantin,** pictură ; (etaj) : **Serghei Niculescu Mizil, Petre Velicu,** pictură.

■ Galeria municipiului București : **Silvia Grosu Jelescu,** pictură.

■ Galeria „Cenaclu" (la Hanul cu tei) : **Mihaela Teodorescu,** pictură.

■ Muzeul satului și de artă populară : **„Vrancea — vatră de civilizație și cultură".**

Țară străveche, cu oameni fără pereche

(Urmare din pag. I)

rați de măreția peisajului brăzdat de ridurile ghețarilor petrecuți în apa izvoarelor, de baletul fastuos al caprelor negre, un dar al perseverenței silvicilor care s-au chinuit multă vreme pentru a reface potențialul faunistic al muntelui împuținat pînă la dispariție de avatarurile unei vînători nechibzuite la începutul secolului, de pînda șuierată a marmotelor aduse cu multă grijă din Pirinei, de jneapănul crescut parcă din stînca dură și drumețul nu va regreta nici popasul la cabana meteorologică, locul unde sînt măsurate vintoasele nordului, oră de oră, și a căror contribuție la întocmirea hărții sinoptice pentru întreg cuprinsul patriei nu este deloc neglijabilă. Vom vedea și vom înțelege mai bine perseverența personalului de la Ocolul silvic din Borșa, în custodia căruia se află această rezervație a biosferei, de a eradica pornirile vandalice ale celor pentru care contactul cu natura este sinonim cu pingărirea și ciuntirea creațiilor unice ale naturii. Și mai mult ca sigur că vom reține legenda potrivit căreia apele lacului Iezer, în urmă cu mai bine de un secol, și-au ieșit din matcă potopind așezările omenești de la poalele muntelui.

Reintorși în orașul Borșa, ne va impresiona munca semenilor din acest colț de țară, ferăstruirea cu ascendență imemorială a muntelui în căutarea esențelor minerale atît de folositoare economiei materiale, cvartaluri-le moderne de locuințe, așezămintele sociale și culturale, nenumitele insemne ale noii civilizații puse în slujba bunăstării tuturor. Însoțind firul călăuzitor al apei vom ajunge la complexul turistic, exemplu elocvent de valorificare a peisajului montan în oricare din anotimpurile anului, iar febra căutării ne va purta la Cascada Cailor sau la Prislop, acolo unde din vechime au prăznuit la zi de august oamenii de bine ai Maramureșului, Țării de Sus a Moldovei, ai Bistriței și Năsăudului.

O imaginară mașină a timpului ne-ar purta și în comuna Petrova, vatra din care au pornit, în vremuri de restriște, să-și croiască o cale trainică și știință învățatul medic Gheorghe Bilașcu, uriașul cu ochi albaștri, care, în toamna anului 1919, a părăsit o poziție socială înaltă și un prestigiu profesional consolidat în fosta monarhie austro-ungară pentru a răspunde chemării lansate de Consiliul Dirigent al Transilvaniei de a veni la tînăra universitate a Daciei Superioare din Cluj, sau învățatul umanist Alexandru Filipașcu, autorul documentatei Istorii a Maramureșului.

La Petrova, ca și la Săliște, există un cenaclu de poezie al copiilor condus de profesorul-poet Ioan Petrovai și tot aici trăiește într-o căsuță aninată de coasta dealului poetul de o rară sensibilitate Vasile Dohotar, pe care răutatea ursitoarelor l-a condamnat, luîndu-i vlaga picioarelor, la universul limitat al unei odăi. Prin undele hertziene, prin corespondența vastă și prin cărțile și revistele lecturate (este abonat la toate revistele literare din țară), la care se adaugă vizitele prietenilor poetului, Vasile Dohotar reușește să învingă un destin potrivnic metamorfozîndu-l în argintul curat al versurilor.

Așterne-te la drum, călătorule, că timpul trece și cunoașterea Maramureșului istoric nu încape în hotarele unei vieți omenești. Strunește avîntul nerăbdării și mulțumește-te cu puterea de sugestie a fragmentelor din care se va închega, la ceasul de taină al gîndului, imaginea acestui plai de baladă. Dar orice poteci vei apuca, de vrei, de nu vrei, ai să ajungi în Cuhea — unde vei fi omenit așa cum se cuvine unui drumeț de urmașii voievodului Bogdan, arborele sub al cărui frunzar s-au plămădit atîtea glorii ale evului de mijloc. Și sigur că o să spui după datină „mulțam" pentru strachina de coleșă primită și te va acoperi mai pe urmă vraja cuvintelor de cronică rostite de Vasile Deac zis Moșu. Omul acesta este făurit numai din fibre de mușchi munciți îndelung, iar zarea strălucitoare a ochilor săi luminează parcă increderea nestrămutată în dorința comunității de a ridica **hic et nunc** statuia călare a Voievodului Bogdan. Aici, nu fără de trudă și stăruință, zestrea comunei s-a îmbogățit cu o unitate de profil industrial în care lucrează sute de oameni, s-a înălțat școală nouă, au apărut case al căror confort poate fi asimilat fără exagerare confortului urban, ca să nu mai amintim de multiplele avantaje care decurg din electrificare și conectarea prin intermediul șoselelor modernizate și al mijloacelor de transport de orașele și municipiile județului. Tot ceea ce s-a făptuit la Bogdan Vodă sub zodia roditoare a socialismului certifică realismul scopurilor propuse și presimți că se apropie vremea cînd îl vom privi pe Voievod incremenit în bronzul hotărîrii de a alege pentru el și ai săi neprețuitul teritoriu al libertății și neatîrnării.

Neputința de a suporta jug străin, orgoliul de a se ști și afirma drept propriul său stăpîn, la care trebuie să adăugăm puținătatea terenurilor arabile, a făcut de multe secole ca maramureșeanul să treacă munții în Moldova, să colinde în lung și în lat tot pămîntul transilvan și să se aventureze uneori pînă în ținuturile mănoase ale Dunării ori să roboteasă temporar pentru cereale pe marile domenii din pusta panonică. Cercetătorii migăloși ai toponimiei românești se vor întreba poate cîndva de ce și cum se face că aici, în nord, sînt foarte numeroase localitățile al căror noman au terminația „ești" — Oncești, Giulești, Desești, Berbești etc., corespondența fiind vizibilă cu denumirile de peste munți. Coroborate cu urmărirea migrației textelor românești medievale și zidite pe o documentație serioasă, argumentele nu ar fi lipsite de interes în luminarea procesului îndelung de etnogeneză românească.

vremea

Timpul probabil pentru intervalul 3 octombrie, ora 20 — 6 octombrie, ora 20. În țară : Vremea va fi în general frumoasă, dar răcoroasă noaptea și dimineața. Cerul va fi variabil, mai mult senin în estul țării. Ploi izolate se vor semnala în sud-vest. Vîntul va sufla slab pînă la moderat, cu unele intensificări în Banat, predominînd din sud-est. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 4 și 14 grade, izolat mai coborîte în estul Transilvaniei și Moldova, iar cele maxime vor oscila între 15 și 25 de grade. Dimineața, local, se va semnala ceață. În estul Transilvaniei și Moldova, izolat, se va produce brumă. **În București :** Vremea va fi în general frumoasă, cu cerul variabil, mai mult senin noaptea. Vîntul va sufla slab pînă la moderat. Temperaturile minime vor fi cuprinse între 8 și 7 grade, cele maxime vor oscila între 22 și 24 de grade. Dimineața, condiții de ceață. **(Ileana Mihăilă, meteorolog de serviciu).**

DE PRETUTINDENI

● **UNIVERSUL SE ROTEȘTE ?** Astronomii au descoperit demult expansiunea Universului. Recent, un radioastronom englez de la observatorul Jodrell-Bank a prezentat dovezi experimentale că Universul se și rotește. Studiind radiogalaxiile îndepărtate, el a descoperit că polarizarea radiației lor are tendința de a fi pozitivă la sursele dintr-o jumătate a cerului și negativă în cealaltă jumătate. Cea mai firească explicație a acestui fenomen este rotirea întregului Univers, o rotație efectuîndu-se în 6.10 la puterea a 13-a ani. Deci, din momentul apariției sale și pînă în prezent, Universul n-a făcut încă o rotație completă. Deocamdată, nu se știe încă dacă Universul nostru este „deschis" sau „închis", dacă se va extinde veșnic sau extinderea se va opri și va începe procesul invers de comprimare. Rotirea sa nu e compatibilă cu modelul de Univers „închis" și, dacă această ipoteză se va confirma, înseamnă

„Succesele istorice obținute în dezvoltarea României sînt strîns legate de numele președintelui Nicolae Ceaușescu"

Publicații indiene despre realizările economiei românești

DELHI 2 (Agerpres). — În numărul său pe luna august, revista indiană „East European Trade" consacră largi spații României. În articole ca **„India și România", „A 38-a aniversare a revoluției", „Echilibrul dinamic al economiei românești", „Dezvoltarea economică a României", „Relațiile comerciale și cooperarea economică dintre România și India", „Dezvoltarea industriei de echipament petrolier în România". „Echipament pentru centrale hidro și termoelectrice din România", „Echipament metalurgic de producție românească", „Mașini-unelte cu înalte performanțe în cooperare cu firme străine"** ș.a. sînt relevate realizările deosebite ale economiei românești în diferite domenii, relațiile economice ale țării noastre cu India, cu alte state în curs de dezvoltare, cu toate statele lumii.

Pe copertă, „East European Trade" publică portretul președintelui României, Nicolae Ceaușescu.

Publicația indiană subliniază : **„Succese istorice reale în dezvoltarea României au fost obținute după cel de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, care a ales în fruntea partidului pe Nicolae Ceaușescu, sub a cărui conducere a fost elaborată o politică științifică, originală și de mare amplitudine, o strategie pe termen lung, inspirată de cel mai profund patriotism"** — relevă publicația.

Analizînd diversele sectoare de activitate din economia românească, revista reușește să reflecte realitățile actuale din viața economică a României.

Unul dintre articolele citate, arătînd că **„venitul național a crescut de 15 ori în ultimii 30 de ani"**, subliniază că ratele foarte înalte ale dezvoltării economiei românești au fost înregistrate în condițiile unor schimbări structurale radicale prin care, de la o etapă la alta, s-a asigurat un echilibru calitativ superior al economiei.

În ultimele două cincinale, în ciuda înrăutățirii crizei pe plan internațional și a unei mai mari instabilități a economiei mondiale — se arată în articolul despre dezvoltarea economiei — forțele de producție din România s-au dezvoltat rapid. **De-a lungul citorva decenii, România a redus substanțial decalajul dintre ea și țările industrializate.** Între altele, România a devenit un producător de prim rang de echipament petrolier, arată revista.

Revista „Fair Idea" a publicat în numărul său din luna septembrie două articole despre România — „Limba și cultura". și „Limba română" — precum și versiunea în limba engleză a baladei „Miorița".

În primul articol se arată că, de-a lungul evoluției lor istorice de peste două mii de ani, românii — descendenții celor mai cinstiți și mai curajoși dintre toți tracii — s-au făcut cunoscuți ca un popor cu trăsături specifice și moral distinct, manifestate într-un tip de cultură originală, bogată și diversă.

În cel de-al doilea articol se face un istoric al apariției și dezvoltării limbii române, se subliniază caracterul și originea ei latină și se arată care au fost influențele altor limbi, exercitate în diverse perioade de istorice de dezvoltare.

ORIENTUL MIJLOCIU

- **Acțiuni teroriste ale trupelor israeliene în sudul Libanului**
- **Pelerinaj în „Piața Martirilor" din Beirut**

BEIRUT 2 (Agerpres). — Trupele israeliene își continuă politica teroristă împotriva populației palestiniene din lagărul Ain El-Helweh, situat în apropierea orașului Saida, din sudul Libanului, unde se află închise 5 000 de persoane — relatează agenția WAFA, citînd ziarul libanez „As-Safir". Potrivit aceleiași surse, trupele israeliene au pătruns în lagăr și au ordonat bărbaților și tinerilor în vîrstă de peste 12 ani să se adune în curtea unui spital, unde au fost legitimați de persoane necunoscute. Aproximativ 4 000 de persoane au fost interogate la cartierul general al Comandamentului militar israelian din orașul Saida — adaugă agenția — care precizează că 200 dintre acestea au fost duse într-un loc necunoscut.

„As-Safir" menționează că, în fața cartierului general al Comandamentului militar israelian din Saida, a fost organizată o manifestație a femeilor libaneze și palestiniene care cereau eliberarea imediată a celor 200 de bărbați și copii arestați. Manifestația a fost împrăștiată de forțele armate israeliene — adaugă ziarul, potrivit agenției WAFA.

BEIRUT 2 (Agerpres). — Locuitorii Beirutului au vizitat, vineri, pentru prima dată după patru ani, celebra „Piață a Martirilor", din centrul vechiului oraș, care a devenit, de la războiul civil, una dintre principalele linii ale frontului din capitala libaneză — relatează agenția France Presse. În cursul nenumăratelor lupte care au avut loc aici, pereții clădirilor elegante au fost literalmente sculptați de gloanțe. Toate străzile care duc în piață sînt, încă, barate cu saci de nisip. Nici un oblon, nici o fereastră nu mai sînt intacte. Statuia martirilor, din mijlocul pieței, a fost mutilată de sute de proiectile.

Astăzi, războiul s-a terminat la Beirut și copiii, fără să-și dea seama de pericolul potențial (bombe și mine neexplodate), escaladează fortificațiile — scrie corespondentul agenției France Presse.

Conflictul dintre Irak și Iran

BAGDAD 2 (Agerpres). — Forțele irakiene au înfrînt noua ofensivă iraniană, lansată vineri împotriva regiunii Sumar, din sectorul central al frontului — se arată într-un comunicat al Înaltului Comandament al armatei Irakului, transmis de agenția I.N.A.

TEHERAN 2 (Agerpres). — Un comunicat al forțelor armate ale Iranului, transmis de agenția IRNA, arată că peste 150 km pătrați din teritoriul iranian, din regiunea Sumar, provincia Ilam, au fost eliberați de sub ocupația irakiană, împreună cu șapte posturi de frontieră din aceeași zonă. Orașul irakian Mandali, situat la circa 100 km de Bagdad, precum și axa strategică irakiană Bagdad-Mandali se află în raza de acțiune a artileriei iraniene.

ATENA

Conferința organismelor de turism din țările balcanice

ATENA 2 (Agerpres). — La Atena au început lucrările celei de-a XV-a conferințe a organismelor oficiale de turism din țările balcanice.

În cuvîntul său, reprezentantul român, Costache Zmeu, adjunct al ministrului turismului, a subliniat sprijinul ferm acordat de România, de președintele Nicolae Ceaușescu, cooperării balcanice pe multiple planuri — inclusiv pe linia turismului — transformării Balcanilor într-o zonă a păcii, a bunei vecinătăți, fără arme nucleare.

ITALIA

Măsuri de coordonare a luptei împotriva Mafiei

ROMA 2 (Agerpres). — Senatul italian a aprobat decretul de lege conținînd o serie de măsuri urgente de coordonare a luptei împotriva Mafiei.

Decretul, în baza căruia a fost creat, între altele, un comisariat pentru prevenirea și lupta împotriva delincvenței mafiote, a fost aprobat prin voturile favorabile ale deputaților reprezentînd cele cinci partide ale coaliției guvernamentale — democrat-creștin, socialist, socialist-democratic, republican și liberal, precum și ale deputaților comuniști, informează agenția A.N.S.A. Anterior, decretul anti-Mafia a primit votul favorabil al Camerei Deputaților.

SESIUNEA ADUNĂRII GENERALE A O.N.U.

Întîlniri ale ministrului român de externe

NAȚIUNILE UNITE 2 (Agerpres). — Șeful delegației române la sesiunea Adunării Generale a O.N.U., tovarășul Ștefan Andrei, ministrul afacerilor externe, a avut o convorbire cu Datuk Mahathir bin Mohamad, prim-ministru al Malayeziei, în cadrul căreia a fost trecut în revistă stadiul relațiilor bilaterale și s-au examinat acțiunile ce urmează a fi întreprinse pentru intensificarea colaborării dintre cele două țări în diverse domenii.

Ministrul român a avut, de asemenea, întîlniri de lucru cu miniștrii de externe ai Braziliei, Bulgariei, Djibouti, Filipinelor, Marocului, Pakistanului, Portugaliei, Singaporelui, Thailandei și Tunisiei, precum și cu Boutros Ghali, ministru de stat pentru afacerile externe al Egiptului, și Hans-Jurgen Wischnewski, ministru de stat la Ministerul Afacerilor Externe al R.F. Germania. În cursul întîlnirilor s-au efectuat schimburi de păreri asupra problemelor internaționale actuale, îndeosebi a contribuției pe care O.N.U. o poate aduce la soluționarea lor echitabilă și justă în interesul tuturor popoarelor. Interlocutorii au exprimat aprecierea lor față de pozițiile prezentate de România în cadrul dezbaterilor privind eliminarea cu desăvîrșire a folosirii forței și reglementarea, exclusiv pe cale pașnică, a oricăror probleme dintre state, întărirea relațiilor de bună vecinătate, oprirea cursei înarmărilor și trecerea urgentă la măsuri efective de dezarmare, inițierea neîntîrziată a negocierilor pentru edificarea noii ordini economice internaționale, creșterea rolului O.N.U. în viața internațională.

Cu prilejul acestor întîlniri, au fost discutate aspecte ale dezvoltării relațiilor României cu țările respective pe plan economic și în alte sfere de interes comun.

Ministrul român a avut, totodată, întrevederi cu secretarul general al Ligii Arabe, precum și cu John Edwin Mroz, președintele Institutului de studii privind securitatea Est-Vest, în cadrul cărora s-au abordat probleme legate de activitatea acestor organisme și de cooperarea lor cu România.

Întrevedere a președintelui Comitetului Consultativ al O.N.U. pentru Anul Internațional al Tineretului

NAȚIUNILE UNITE 2 (Agerpres). — Tovarășul Nicu Ceaușescu, secretar al C.C. al U.T.C., președintele Comitetului Consultativ al O.N.U. pentru Anul Internațional al Tineretului, a avut o întrevedere cu Shuaib Uthman Yolah, secretar general adjunct al O.N.U. la Departamentul pentru probleme economice și sociale internaționale.

În cursul convorbirii s-a procedat la un schimb de păreri în legătură cu punerea în aplicare a programului de măsuri și activități ce urmează a fi întreprinse înaintea și în timpul Anului Internațional al Tineretului. S-a subliniat necesitatea de a se asigura transpunerea în viață a recomandărilor adoptate la cea de-a doua sesiune a Comitetului Consultativ al O.N.U. pentru Anul Internațional al Tineretului. În acest context a fost reliefată însemnătatea pregătirii corespunzătoare a celor cinci reuniuni regionale consacrate Anului Internațional al Tineretului, care vor avea loc în 1983, precum și a îndeplinirii sarcinilor ce revin Secretariatului O.N.U. în înfăptuirea recomandărilor adoptate de Comitetul Consultativ privind marcarea Anului Internațional al Tineretului, amplă manifestare mondială, care se va desfășura sub deviza „Participare, dezvoltare, pace".

Dezbaterile de politică generală

NAȚIUNILE UNITE 2 (Agerpres). — Problemele grave cu care este confruntată în prezent omenirea, cum sînt focarele de conflict și încordare, escaladarea cursei înarmării, accentuarea crizei economice, precum și căile și mijloacele de soluționare a lor se înscriu cu prioritate în temele abordate în cadrul dezbaterilor de politică generală ale actualei sesiuni a Adunării Generale a O.N.U.

O temă centrală a discursului rostit de **ministrul de externe al U.R.S.S.**, Andrei Gromiko, a fost aceea a apărării păcii. După ce a arătat că „Uniunea Sovietică manifestă convingerea neclintită că pacea — cel mai de preț bun al oamenilor — poate și trebuie să fie apărată", vorbitorul a subliniat că U.R.S.S. „și-a propus obiective economice și sociale de proporții grandioase pentru a căror realizare noi avem nevoie de pace". El a vorbit pe larg despre amploarea fără precedent a cursei înarmărilor, pe care a calificat-o drept „una din cele mai acute probleme ale contemporaneității" și a reafirmat poziția și propunerile guvernului sovietic în domeniul dezarmării, arătînd că Uniunea Sovietică a cerut înscrierea pe agenda actualei sesiuni a O.N.U., ca problemă urgentă, a punctului „Cu privire la încetarea și interzicerea neîntîrziată a experiențelor cu arma nucleară", difuzînd un document intitulat „Prevederile de bază ale tratatului privind interzicerea totală și generală a experiențelor cu arma nucleară". „În vederea creării unor condiții mai favorabile pentru elaborarea tratatului — a spus A. Gromiko — noi propunem ca toate statele care posedă arme nucleare să accepte un moratoriu asupra tuturor exploziilor nucleare, inclusiv pașnice, începînd cu o dată convenită între ele". U.R.S.S. — a arătat ministrul sovietic — a propus înscrierea pe ordinea de zi a sesiunii a punctului intitulat „Să se mulțiplice eforturile pentru înlăturarea pericolului războiului nuclear și garantarea dezvoltării energeticii nucleare", prin care se preconizează ca Adunarea Generală să declare că distrugerea obiectivelor nucleare pașnice cu folosirea armelor convenționale echivalează cu folosirea armelor nucleare și reprezintă o crimă contra umanității. Vorbitorul a reiterat propunerea U.R.S.S. privind semnarea unei declarații a N.A.T.O. și Tratatului de la Varșovia cuprinzînd angajamentul acestora de a nu-și extinde sfera de acțiune în Asia, Africa și America Latină. El a declarat că U.R.S.S. se pronunță pentru menținerea echilibrului militar, „nu recunoaște dreptul nimănui la supremație militară și se preocupă ca aceasta să nu se producă".

A. Gromiko a expus principiile pe care U.R.S.S. apreciază că se poate întemeia o reglementare de pace în Orientul Mijlociu, între care asigurarea drepturilor poporului palestinian, inclusiv crearea unui stat palestinian în Cisiordania și Gaza, retragerea israelului din toate teritoriile ocupate în 1967 și garantarea existenței independente a tuturor statelor din zonă. S-a prezentat, de asemenea, poziția sovietică în legătură cu stările de tensiune din alte părți ale globului, între care Afganistan și Asia de Sud-Est.

Există posibilitatea să se progreseze pentru ca Europa să devină un continent al păcii și stabilității — a spus vorbitorul. La aceasta ar contribui în mare măsură realizarea ideii convocării unei conferințe de sporire a încrederii și dezarmare în Europa. Această chestiune face parte dintre problemele de bază ale reuniunii de la Madrid a statelor participante la Conferința general-europeană.

„Uniunea Sovietică — a declarat A. Gromiko în încheiere — a dat și va da ripostă politicii bazate pe cultul forței. Cei ce se pronunță pentru prevenirea unei catastrofe nucleare, pentru întărirea păcii, vor putea conta întotdeauna pe sprijinul și colaborarea ei".

Secretarul federal pentru afaceri externe al R.S.F. Iugoslavia, Lazar Moisov, a arătat că în etapa actuală menținerea păcii reprezintă o îndatorire generală, apreciind că poate fi durabilă și stabilă numai o pace în care toate țările și popoarele își pot realiza dreptul lor la dezvoltare liberă și securitate egală. În concepția iugoslaviei, a spus el, principalele cauze ale evoluțiilor negative din raporturile interstatale sînt desfășurarea nestingherită a cursei înarmărilor, nerespectarea dreptului țărilor și popoarelor la autodeterminare și dezvoltare socială liberă, precum și rivalitatea, în creștere, de poziții de forță, în scopul extinderii zonelor de interese și influență.

BOLIVIA

Pași spre revenirea la un regim constituțional

LA PAZ 2 (Agerpres). — În cadrul procesului de revenire la un regim constituțional, Congresul Național al Boliviei, ales în 1980, s-a reunit vineri seara pentru prima oară după ce, în urma loviturii de stat militare de la 17 iulie, același an, activitatea sa fusese suspendată.

După instalarea oficială a celor 157 de membri ai Congresului, parlamentarii au trecut la formarea comisiilor și organizarea activității lor, care trebuie să conducă la desemnarea noului președinte al Boliviei din rîndurile candidaților care s-au situat pe primele trei locuri la alegerile prezidențiale din iulie 1980. Se așteaptă ca forul legislativ suprem să-l desemneze în cea mai înaltă magistratură a țării pe Hernan Silez Zuazo, candidatul alianței Unitatea Democratică și Populară, învingător în scrutinul din 1980 — ceremonia de investitură fiind programată la 10 octombrie a.c. Cellalți doi candidați sînt Victor Paz Estenssoro și Hugo Banzer.

PRAGA

O cuvîntare a tovarășului Gustav Husak

PRAGA 2 (Agerpres). — Luînd cuvîntul la cel de-al III-lea Congres al Uniunii Tineretului Socialist, Gustav Husak, secretar general al C.C. al P.C.C., președintele R.S. Cehoslovace, a abordat și unele probleme economice, relevînd, între altele, că „situația noastră continuă să devină tot mai complexă din cauză că, de la mijlocul anilor '70, pentru țara noastră, ca și pentru multe alte țări, condițiile dezvoltării economice s-au înrăutățit deosebit de mult". „Asigurarea necesarului de combustibil și energie, de alimente și furaje, de minereuri și alte materii prime — a spus el — este legată de cheltuieli crescînde. Se intensifică concurența și pretențiile față de produsele pe care le exportăm". În context, vorbitorul a arătat că, în ultimul timp, la acestea s-a adăugat o puternică intensificare a politicii de embargo și de discriminare economică și financiară promovată de unele state. „Concluzia pe care a tras-o partidul nostru din toate acestea — a spus secretarul general al C.C. al P.C.C., adresîndu-se tineretului — poate fi formulată astfel: dacă vrem să facem față acestor condiții complexe, trebuie să conducem mai bine, să producem mai bine, să fim mai buni gospodari".

Manifestări culturale consacrate României

NICOSIA 2 (Agerpres). — Asociația de prietenie Cipru-România a organizat, la Nicosia, o seară culturală dedicată țării noastre și relațiilor româno-cipriote. Cu acest prilej, președintele asociației, Andreas Papagheorghiu, a vorbit despre realizările obținute de poporul român pe calea făuririi vieții noi, despre politica de pace, bună vecinătate și largă colaborare a României socialiste.

Prezentînd personalitatea politică și prestigiul internațional deosebit de care se bucură președintele Nicolae Ceaușescu, vorbitorul s-a referit, totodată, la inițiativele promovate de țara noastră pentru dezvoltarea colaborării balcanice, pentru înfăptuirea dezarmării, securității și cooperării europene. El a subliniat activitatea României pentru creșterea rolului țărilor mici și mijlocii, pentru soluționarea pe cale pașnică, prin tratative, a tuturor problemelor internaționale, cit și poziția principială, consecventă, a țării noastre privind reglementarea situației din Cipru.

VIENA 2 (Agerpres). — În orașul austriac Wiener Neustadt a avut loc vernisajul expoziției „Arta românească contemporană".

În cuvîntarea rostită cu acest prilej, dr. Norbert Wittmann, consilierul cultural al orașului, a subliniat prețuirea de care se bucură România, politica și cultura sa, în Austria, și a apreciat că astfel de manifestări sînt de natură să contribuie la mai buna cunoaștere și prețuire reciprocă dintre țările și popoarele noastre.

Deschizînd expoziția, ambasadorul țării noastre, Octavian Groza, a reliefat evoluția pozitivă a relațiilor româno-austriece pe multiple planuri și s-a referit pe larg la contribuția României, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, președintele Republicii Socialiste România, la rezolvarea marilor probleme cu care se confruntă lumea contemporană, la eforturile menite să asigure reluarea cursului destinderii, edificării păcii în întreaga lume.

PRAGA 2 (Agerpres). — La Praga a avut loc vernisajul unei expoziții de artă plastică contemporană românească, organizată de Uniunea artiștilor plastici din R.S. Cehoslovacă, în cadrul schimburilor dintre uniunile de creație din cele două țări.

La vernisaj au participat membri ai conducerii Uniunii artiștilor plastici din R.S. Cehoslovacă, pictori, alți reprezentanți ai vieții cultural-artistice, membri ai corpului diplomatic, un numeros public.

AGENȚIILE DE PRESĂ – pe scurt

LA TÎRGUL INTERNAȚIONAL DE LA MARSILIA, România participă cu un pavilion național. Sînt expuse produse de frunte ale industriei românești : mașini-unelte, tractoare, autocamioane, produse electrotehnice, mașini de prelucrare a lemnului, confecții, încălțăminte, produse chimice etc., care se bucură de un mare interes din partea vizitatorilor. Pavilionul românesc din cadrul tîrgului a fost vizitat de Gaston Defferre, ministru de interne și primar al orașului Marsilia, precum și de Jacques Delors, ministrul economiei și finanțelor.

PLENARA C.C. AL P.C. FINLANDEZ. La Helsinki a avut loc plenara C.C. al P.C. Finlandez, care a analizat situația politică din țară în legătură cu pregătirile în vederea viitoarelor alegeri parlamentare — transmite agenția T.A.S.S. Au fost discutate, de asemenea, aspecte legate de înnoirea programului partidului și unele probleme organizatorice.

INUNDAȚII ÎN MEXIC. *In urma inundațiilor provocate de trecerea uraganului Paul asupra regiunii de nord a Mexicului, 400 000 de persoane sînt izolate de restul țării, în vreme ce alte 140 000 au rămas fără locuințe.*

O NOUĂ VICTIMĂ s-a înregistrat în faimosul scandal declanșat pe marginea Băncii Ambrosiano din Milano. După cum informează agențiile internaționale de presă, este vorba de directorul general adjunct al Băncii, Giuseppe della Cha, care s-a sinucis, vineri, aruncîndu-se de la etajul al patrulea al clădirii instituției. Banca Ambrosiano, ale cărei datorii cumulate în Italia și străinătate se ridică la 1,2 miliarde dolari, a fost declarată falită la începutul lunii septembrie.

Dezangajarea militară și dezarmarea – cerințe esențiale ale securității europene

Capitala țării noastre a găzduit în săptămîna ce s-a încheiat o importantă manifestare internațională : masa rotundă pe tema **„Măsurile de încredere, dezangajare militară și dezarmare — componente esențiale ale unui sistem trainic de securitate în Europa"**. Reuniunea de la București s-a înscris în suita acțiunilor de o atît de largă diversitate care dau expresie preocupării și îngrijorării oamenilor de știință, a opiniei publice în general față de continuarea în ritmuri nemaiîntîlnite a cursei înarmărilor, față de pericolele pe care aceasta le reprezintă pentru soarta întregii omeniri. Desfășurîndu-se cu puțin timp înainte de reluarea la Madrid a lucrărilor reuniunii general-europene, această dezbatere a reprezentat un prilej de evidențiere a interesului pe care oamenii politici, reprezentanți ai unor cercuri dintre cele mai largi, cercetători, politologi, il manifestă pentru finalizarea cu succes a forumului general-european, corespunzător intereselor tuturor popoarelor.

Alături de instituțiile românești organizatoare — Comitetul național român „Oamenii de știință și pacea" și Academia „Ștefan Gheorghiu" — invitat de onoare la București a fost Institutul internațional pentru cercetări în domeniul păcii, de la Stockholm (S.I.P.R.I.), reprezentat de un grup de cercetători în frunte cu noul său director, Frank Blackaby. Înființat în 1966, în ideea de a se marca 150 de ani de cînd Suedia nu a mai cunoscut războiul, S.I.P.R.I. s-a făcut cunoscut în decursul anilor prin activitatea sa îndreptată spre „sensibilizarea opiniei publice și mobilizarea conștiințelor în favoarea păcii", rapoartele sale anuale referitoare la dimensiunile cursei înarmărilor, ca și alte cercetări în acest domeniu stîrnind de fiecare dată un mare interes pretutindeni în lume. Nu întîmplător **„Premiul UNESCO al educației pentru pace"** a fost acordat în acest an tocmai Institutului din Stockholm.

„Știm că România este deosebit de interesată în problemele dezarmării, ale dezangajării militare în Europa și cunoaștem eforturile depuse de țara dumneavoastră în diferite foruri internaționale pentru înfăptuirea acestui deziderat" — declara la începutul dezbaterilor directorul S.I.P.R.I., ilustrînd, o dată în plus, largul ecou internațional al demersului românesc în acest important domeniu al vieții internaționale. **„De aceea am venit să învățăm, să schimbăm idei, să ne îmbogățim propria experiență".** Dealtfel, de-a lungul celor trei zile cît a durat masa rotundă, nu o dată participanții au ținut să evidențieze inițiativele președintelui Nicolae Ceaușescu îndreptate spre diminuarea tensiunii internaționale, spre transformarea Europei într-un continent al păcii și înțelegerii între popoare.

„Securitatea Europei este o chestiune de o deosebită importanță, care ne stă tuturor la inimă. Nimănui nu-i poate fi indiferent dacă deasupra continentului nostru înta spre obiectivul asigurării păcii și înțelegerii pe continent? Schimbul de păreri a fost și în această privință deosebit de amplu și deschis, permițînd detașarea unor concluzii comune, de o deosebită actualitate. Europa de mîine, așa cum a reieșit din dezbateri, trebuie să fie diferită de cea de azi, trebuie să fie o Europă în care să se renunțe definitiv la ideea folosirii forței militare în relațiile dintre state. Procesul inceput în urmă cu 10 ani la Helsinki se impune nu numai conservat, ci și dezvoltat, aceasta fiind singura modalitate de a se înainta spre o Europă unită, bazată pe legate de măsurile de încredere ca o componentă a unui proces a cărui finalitate îl reprezintă oprirea cursei înarmărilor și înfăptuirea dezarmării pe continent.

Atît cercetătorii români, cît și cei suedezi au trecut în revistă diferitele măsuri de încredere prevăzute în Actul final de la Helsinki, subliniind necesitatea adîncirii și completării acestora, a trecerii la măsuri de dezangajare militară și dezarmare, cum ar fi : crearea unei zone între cele două blocuri militare în care să nu fie amplasate nici un fel de armate și armamente, crearea de zone denuclearizate, încheierea unui pact general de renunțare la forță și la amenințarea cu forța. O atenție aparte a fost acordată inițiativelor promovate de țara noastră la O.N.U. în legătură cu reducerea bugetelor militare. Așa cum s-a subliniat în dezbateri, întrucît bugetele militare reprezintă mijlocul financiar de propulsare a cursei înarmărilor, oprirea acesteia și începerea unui proces de dezarmare impun, în mod necesar, să se acționeze în primul rînd asupra cheltuielilor militare. Și aceasta deoarece reducerea bugetelor militare ale statelor constituie o verigă de natură să pună în mișcare un întreg lanț de măsuri în direcția opririi cursei înarmărilor și trecerii la reducerea forțelor armate și armamentelor.

Un laitmotiv al dezbaterilor l-a constituit accentul care s-a pus pe rolul deosebit care revine opiniei publice, popoarelor în scoaterea din impas a tratativelor de dezarmare, pentru a determina guvernele să treacă la măsuri concrete de oprire a cursei înarmărilor, la înfăptuirea dezarmării și în primul rînd a dezarmării nucleare. De asemenea, oamenii de știință, savanții, cercetătorii au înalta îndatorire și obligație morală să-și ridice hotărît glasul pentru ca minunatele cuceriri ale geniului uman să nu slujească războiului și distrugerilor, ci progresului general al societății. În acest context s-a subliniat importanța dezvoltării colaborării dintre cercetătorii români și S.I.P.R.I., pentru a se face cunoscute în adevărata lor realitate dimensiunile și consecințele dezastruoase ale cursei înarmărilor, pentru a se identifica noi căi și modalități de acțiune în vederea înaintării spre înfăptuirea dezideratului major al dezarmării.

Radu BOGDAN

PE MARGINEA UNEI RECENTE „MESE ROTUNDE" DE LA BUCUREȘTI

vor continua să planeze pericolele unei noi conflagrații mondiale sau, dimpotrivă, se vor crea condiții pentru ca aceste pericole să fie îndepărtate odată pentru totdeauna". Pornind de la această premisă generală, exprimată de unul din vorbitori în ședința inaugurală și la care au subscris toți participanții — oameni de știință, specialiști în domeniul relațiilor internaționale, cercetători, reprezentanți ai opiniei publice — dialogul de la București a prilejuit o amplă trecere în revistă a situației create în Europa ca urmare a planurilor de instalare și dezvoltare a noilor rachete cu rază medie de acțiune. S-a evidențiat că aceste proiecte, doctrinele militare ce se află în spatele lor și care stimulează ascensiunea cursei înarmărilor reprezintă o foarte gravă primejdie pentru existența tuturor popoarelor continentului. Tocmai de aceea, s-a arătat în cursul dezbaterilor, este necesar să se stimuleze în continuare acțiunile opiniei publice, să se facă totul pentru oprirea amplasării noilor rachete, pentru retragerea și distrugerea celor existente. Fiind o problemă care interesează deopotrivă toate popoarele, factorii politici ai statelor trebuie să participe într-o formă sau alta la tratative și la realizarea unui acord corespunzător.

Cum trebuie să arate Europa de mîine ? Care sînt căile ce se impun a fi parcurse pentru a se ina- respectarea orînduirilor sociale din fiecare țară. În acest context s-a relevat importanța depășirii divergențelor actuale și încheierii cu rezultate pozitive a reuniunii de la Madrid, a convocării unei conferințe pentru măsuri de încredere și dezarmare în Europa. În ce privește chestiunea asigurării continuității conferinței, s-a evidențiat că aceasta nu poate și nici nu trebuie pusă în nici un fel în discuție, deoarece cadrul C.S.C.E. este singurul care oferă posibilitatea dezbaterii în comun și în deplină egalitate a marilor probleme care privesc asigurarea păcii și independenței tuturor popoarelor europene.

Mulți dintre participanți s-au referit la rolul și importanța măsurilor de încredere, al căror scop principal este acela de a contribui la îmbunătățirea climatului politic general, la reducerea riscurilor confruntării militare prin accidente, la crearea condițiilor pentru începerea unor negocieri concrete pentru adoptarea unor măsuri reale de dezangajare militară și dezarmare. Într-un cuvînt, măsurile de încredere reprezintă **primul pas, condiția sine qua non** a declanșării unui autentic proces de dezarmare. Dealtfel, inserii dezbaterile care au avut loc pînă în prezent la Madrid pe marginea propunerii de convocare a Conferinței pentru încredere și dezarmare în Europa demonstrează că statele participante abordează problemele

Cheiar de duminică

...Nu s-a furat o bombă

E penibil și regretabil, dar e adevărat : cinstea nu-i virtute universală și permanentă – probabil de aceea imperativul „să nu furi !" este una din cele mai vechi porunci morale.

Și probabil de aceea industria mijloacelor antifurt a progresat continuu – de la anonimul inventator al zăvorului și pînă la creatorii lacătelor, broaștele cu cheie sau cu cifru ori ai ușilor blindate cu avertizoare electronice. Și totuși, indeletnicirea șterpelitului proliferează intens, așa cum arată statisticile occidentale despre proporția de jafuri și furturi pe minut și pe secunde. Înconjurate, adesea, cu o aură sclipitoare de glorie : se întrec și se supralicitează „furtul anului", „furtul deceniului", „al secolului", inscriindu-se și depășindu-se recorduri, în stil de competiție sportivă.

De la un timp, se sparg nu numai bănci sau safeuri, și se fură nu numai bani, bijuterii, obiecte prețioase : sfidîndu-se santinelele, se sparg cazărmi ori depozite militare și se fură armele bieților soldați, fără apărare. Nu numai puști, pistoale, mitraliere – pradă măruntă, pe măsura hoților de buzunare din tramvaie – ci și tancuri, tunuri, vedete rapide, avioane. Numai cu ce s-a furat în ultimul timp din bazele împrăștiate peste mări și țări ale unei țări occidentale s-ar putea echipa binișor cîteva divizii.

.. Așa că e foarte legitimă îngrijorarea : dacă, în condițiile colosalei multiplicări a arsenalelor nucleare, se va ajunge la furtul de arme atomice ? Dacă incepe pe mîinile unor teroriști, gangsteri, șantajiști, aventurieri nu vreo ladă cu grenade, ci o bombă îndesată cu megatone ?

...Așa că apare foarte legitimă inițiativa relatată de ziarul „Atlanta Constitution" din Georgia. Dacă, de regulă, furturile se produc în pofida autorităților, a poliției (și doar rareori cu... voie de la poliție), de data aceasta a acționat... poliția însăși : un comando, alcătuit din foști agenți ai C.I.A. și alți specialiști ai serviciilor secrete, a organizat, ca test, un raid-spargere la uzina nucleară din Savannah, furnizoarea de plutoniu pentru armament. Iar expediția a dovedit că paza era cam ferfeniță – noroc că hoții erau cinstiți și că teroriștii sau gangsterii nu știau că ușa magaziei de bombe atomice stă fără zăvor, scoasă din balamale.

...Deci, nu ajunge că există stocurile de arme nucleare, că există strategi ai conflictelor atomice, nu ajunge că lumea trebuie să fie cu ochii în patru la unii oameni politici sau militari. Nu ajunge : opinia publică trebuie să-și ia în grijă și paza uzinelor sau depozitelor militare.

S-ar putea, desigur, recurge la serviciile cetățenilor ca parte direct interesată. Dacă există pompieri voluntari, gata să intervină cînd copiii se joacă în pod cu chibriturile, de ce n-ar exista și paznici nucleari obștești – pentru a evita incendierea planetei ? ! Cu vreo 3–4 miliarde de asemenea păzitori s-ar putea dormi liniștit.

De asemenea, s-ar putea asigura perfecționarea mijloacelor de pază, pentru a se preveni un furt mai amplu decît al tuturor secolelor și al întregii istorii – furtul vieții de pe Pămînt.

Și chiar dacă îmbunătățirea zăvoarelor, cheilor, ușilor, lacătelor ar fi costisitoare se pot obține fonduri prin transfer – transformîndu-se cursa înarmărilor în cursa broaștelor (de incuiat).

Ideal ar fi ca pentru perfecționarea mijloacelor de pază să se cheltuiască vreo 600–650 miliarde de dolari anual – cît se consumă acum pentru inserii producția de arme.

E drept, astfel n-ar mai rămîne nimic de păzit.

Iar aceasta ar fi cea mai sigură garanție că nu se va fura niciodată vreo bombă...

N. CORBU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : Cod 71 341. București Piața Scînteii nr. 1. Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. În străinătate, abonamentele se fac prin ILEXIM – departamentul export-import presă. P. O. BOX 136–137 telex : 11 226. București, str. 13 Decembrie nr. 3. Tiparul : Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII 60 350